

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Commentarius in VIII libr. philosophicorum Arist.
exceptus a Michael Schweizer, mon. Salemitani professo -
Cod. Ettenheim-Münster 359**

Specius, Johannes

[S.l.], 1596

In 8num librum physicorum

[urn:nbn:de:bsz:31-132384](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-132384)

ad alia & n̄ solum se specia q̄ comparant s̄tm propor
 tione s̄ comparabilia specie q̄ n̄ solum s̄ portiohabi
 litate comparant comparabilia s̄ inesse. ut saltes
 n̄ing specie & abstruē. Quamvis aut̄ tacita
 sese eant inbut om̄ing duo hac unitatis & pro
 portione ḡna à s̄t̄ho s̄abe ḡfundunt unumq̄
 pro alio n̄ infrequent usurpatur. Hac s̄t̄ com
 p̄nse sic explicata ad institutum eo n̄o accommodat
 Aster ut motus eiq̄des spec̄i eodez t̄p̄o sp̄im̄ equa
 le ḡficiēter m̄ se q̄ ad celeritatem & tarditatem
 ḡfici p̄e ceteros n̄ s̄t̄ diff̄erēt̄ n̄ itez; quocir
 ca si d̄nra motu abstruē m̄uorei eodez t̄p̄e
 nobile ḡfia illa motu locali p̄uro ret̄ n̄ d̄icere
 si motu celeritate equalibz quātumvis eodez t̄p̄e
 finient̄. S̄ solum aut̄ inqt̄ Aster p̄l̄erac̄ in
 lat̄one n̄ recte comparat̄ s̄ no. circumstant̄ q̄em
 motu in̄ recto un̄q̄ n̄o ex dict̄is ē manifesta.

In 8um Librum Physicorum.

Prudentior mortalibz ē solet posterior cogitac̄ ut sa
 pient̄ in hypothesis suo scripsit Euripides. De motu
 alijsq̄ rebz ad nat̄a m̄uestigac̄onem facientibz
 multa & subtilia p̄stata ē Aster in p̄cedentibz

rationem ad ^{notitiam} ~~egrediente~~ dei accedere diu
 nina negationib. Ad alio notat causalitate
 p^om qua ex officientia alijsq; modis caandi deu
 cognoscimus. Haec aut 3^{ia} nra p^ogredib^o in loc
 lib. Inter sigdes ex motu & ordinatōe caand
 subordinate mouentium audit d^omentu^o ee
 ad una^o p^o caand p^ong motores deu q^ont^o nra
 factōe cōsequ^o motus ex p^o fit: Conatq; eundem
 effici ab illo cali quōtione q^o p^oincipio careat
 nec finem ullis saeculoru^o a^otabily sit habitura.
 Quatuor aut p^otipim^o p^oty^o sic liber q^ontōe n^o quam p^oa
 agit et motu p^opetualitate n^o r^oda d^o n^o quo p^opetual. Et
 p^om motus inabitatē. Si 3^{ia} et motu ordine p^ona
 n^oty n^o illos sit p^oing & qualis sit. Si 4ta demq; de g^odi
 tōnib^o p^om motus p^oty^o agit. p^ong n^o quā d^o motu ac
 n^odi a^ontatē disputatōe n^o g^odia n^o explicatōe
 p^ontiatu^o illud: o^o q^o mouet ab alio mouet & alio
 q^o circa illud occurre p^ont.

Num omne q^o mouet ab
 alio moueat

Quæstio 1^a

Negativa p^ontia

p^oro p^ote regante n^o p^o pauca arg^ota / Lapis d^o f^ora f^ora p^om
 d^ont & ignis ascendit mouentē & n^o ab alio q^o n^o
 o^o q^o mouet ab alio mouet p^ont p^ont q^o n^o nulla
 p^ont n^o f^ora a^ontē ut impellente p^ont n^o f^ora f^ora

Argum. 2da. Et sic sagitta globus & id genus alia certo modo impul-
sa magna velocitate feruntur & non ab alio quod per
Ant. si ab alio motu a principio sed hoc non potest
proire per quam finalem motum: Neque enim et ab alio de-
ferente guttura ut aliter explicare possit patris non
se magis et air ille quam alium per quem reseritur

Argum. 3ma. Et sic animalia moventur tam seipsum motu
ambulationis probatur quia moventur a principio motu
seu: Neque enim esse satis si respondeat illa non sicut
se tota sed in seipsum per aliquam motum quia in se
non manet in se moventur a se & non ab alio quod per
motu non estiales et aliter ipse compositi et estiales et finit

Argum. 4ma. Et sic motus movet seipsum aliter ut agendi de eadem
et aliter in se recipit tanquam ipse et finit motum et idem
et aliter apparet in Angelo seipsum ac propriam
intelligendi facultatem de eadem et recipere quod non

Argum. 5ma. ab alio moventur quod motu quod ita. Et sic Motus que-
ritates seipsum intendit et idem a seipso aliter ut
ades non omni quod aliter motu subit ab alio motu
accipit Ant. probatur quia stomachi calor bene est in
tensior quam estate: nec satisfacet si dicat calore
non a seipso intendi sed a frigore a frigore cum
frigiditate: quia in frigore sit qualitas caloris et est
ac directe contraria tunc adest ut intensior ac
frigiditas caloris efficiat ut omnem calorem quantum

ni se emoliat & interimat. praeterea radiis
 lares cuius reflectionem in se recipiunt seorsum in
 dunt. Et demum cois p[ro]p[ri]um v[er]e qualibet im
 seip[s]a colligens abq[ue] univ[er]sam fortorem e[st] quam
 diffusam q[ue] a[li]a r[ati]o g[er]ere n[on] nisi q[ua]nna
 eademq[ue] qualitas seip[s]am intendit. Et Calida
 aqua sensus impediunt h[oc] seip[s]a ad natum f[er]re
 paulatim ac f[er]re successu r[ati]o r[ati]oat. Et seip[s]a
 frigeant car[er]e frigeantione ista quoq[ue] recipit
 & alius. Cor animalis nulla in e[st]na mo, h[oc] p[ro]p[ri]um
 uer[um] q[ue] seip[s]a movet. An[im]a patet q[ue] in se p[ro]p[ri]um
 p[ro]p[ri]um e[st] aliq[ue] motionis s[er]v[ati]o f[er]re & origo.
 H[oc] n[on] obstantib[us] q[ue] stat[ur] autor in a[li]o q[ue] mo
 uer[um] ab aliquo alio moveri q[ue] p[ro]p[ri]um h[oc] h[oc]
 r[ati]o g[er]mat: o[mn]i q[ue] movet cui[us] si aliqua p[ro]
 p[ro]p[ri]um totu[m] q[ue] sit, n[on] movet a se q[ue] ab alio. h[oc] p[ro]
 q[ue] movet e[st] h[oc] q[ue] movet si e[st] aliqua p[ro]
 q[ue] sit q[ue] movet ab alio movet. p[ro]p[ri]um h[oc] p[ro]
 hoc modo nihil q[ue] a seip[s]a movet r[ati]o cofat
 a motu q[ue] aliud id moveri d[er]iv[ati]o q[ue] g[er]e e[st]
 motu ab alio n[on] dependet q[ue] q[ue]q[ue] alio q[ue]
 certe a motu d[er]iv[ati]o id p[ro] n[on] e[st] q[ue] seip[s]a
 movet & siadventem aut diligenter e[st] q[ue]

Argum[entum] 6to

Affirmativa h[oc] p[ro]
h[oc] h[oc] h[oc]
Et q[ue] h[oc]

Artis sic dicitur magis et dicitur esse qd movetur ab alio movetur locum
tu a qd movetur et movetur
physico p se

esse dicitur motu n qd movetur in discriminalem s de mo
tu physico p se: in inde patet qd in dicitur
sumptus infinita corpora qd in una infinita mo
lem possunt generare: qd aut locum sit et
motu p se sit et motu e qd stat n. motu p aut
oia ea qd a sua propria forma tanq, in
seu principio movetur a seipso generari posse:
arg n et dubium est n. qd movetur ab eo

si e movetur ab eo
aut a motu p se
to distinguatur

motu recipit supposito distinguatur opteat id n
Sane quaq, verum esse qd e qd movetur. quoniam

Quo qd sit
ca:

ut p se sit motu p se sit illud qd. An e qd p se
ac physico movetur ab eo qd movetur verum distinguatur
qd notatis ita p se amplius generari p se n p se

qd e e idem qd movetur
id qd movetur

dem respectu eadem forma sit in actu & potentia
istat n. qd ut sit actu calidum d potentia calidum aliter
est & n est calidum: s id qd ad aliquam formam
movetur t t ea actu & q movetur t t ea potentia
q n p se e idem q movetur d q movetur Minor
p se qd nulla forma edunt alia d potentia ad actu

qd e e idem qd movetur
id qd movetur

quo caret ipsa praeerea oia motu physico n
cipit in materia qd si ipsa ad eundem motu effici
eundem actu generare n p se aliud qd physico

at illud clarum est ad hoc quod quomodo factum est
distinguitur a seipso una cum specie sumpto.
Moto vero in seipsum recipi non potest quod species non sit principium facti
non sed alium tantummodo: praeterea volendi aliquid productum
a voluntate de voluntate recipitur aut in solam voluntatem
voluntatis aut per se de voluntate una in voluntate reate facti
nadaequale distinguitur. Ad id quod angelus addit
dicendum est quod per se scriptum intelligitur factum per se
dici potest in eo esse aliud quod movet aliud quod movetur
Itaque et in angelis operantibus ordinariis & plurimis
& unitatis verificabitur: quibus non omnino nemo sit
stabilis esse episcopi met angelum neque simpliciter cognoscit
ne sit specie intelligibilis effluere potest. Ad hoc in se
deh qualitates nullam se de ut motu directi a se
ipso intendi potest alioque idem respectu eisdem per se
alio ac facta foret quod fieri nulla ratione potest ad praesens
de Aristotelem calorem hinc maiorem esse in idem
quod calor in una illis se in existens in eadem
semelipsum se de intendat sed quod universales aere
frigida caliditate spiramenta restringendo spiritibus
quod caliditate veniunt se foras propendere facta
tem neget quo fit ut hinc maior est calor
essentiam copia minus asperue: ratio in in episcopi
te quod calor ambient spiramenta laxat de se
foras elicit plurimumque subtrahe dissipat minus

Deh ad 4m

Deh ad 5m

calore nra corpz relinquit. Et hac solutio n sequit
 e notanda p aha nra ptra exempla ubi calor
 mhorfu ad aly p dolo no augetur. Sic n ptra
 na ptra naporu aliq egressum thnet q colle
 ely mardesit ac nona germina exurit. Sic acenu
 dicitu n uenilati uapor cohibito putrefuit sic per
 niores rasiunt aliq id genit complura. Ad
 huc n uenire q abinet dicenda e radim m sepe
 flexu n n m p auro a se ipso mendi quatenus
 n d e luminib portis q m rebus porrigi dicit
 a corpore opaco mpedita p radim recurvolem
 compensat ulteriore p gressu. ^{Seni} Propter hoc
 q unita mirtg efficacior sit qua Diffusa colligi
 p item a se ipso morem. Cuius n illu p b tory uap
 n ita e accipienda quasi qualitas seipfa dicitur
 ex p se intendat q q a q p b tory in quo qua
 litas actua m p arborum m h co partes expe
 rionib p p g qualitatis propinquu ad sem
 miam accidunt. Quasq p hales arboritates ma
 gis coningit. ex qua g m m hore fortior eua
 dit d efficacior actio. Ad b m q abinet ^{q dicit ad h m}
 q nam ita sit aqua calo facta ad frigid p r p m
 se se uenandi uaria fuerit p b tory sentia q badi
 h m sentire uide q uiait illam n alia e ulla

Handwritten marginal note:
 Quia dicitur hoc in
 dicitur uita e uenire
 n q p a p p a p m
 e dicitur.

quā sua forma propria substantiali frigoris dicitur
recipere id quod hoc uelut in dictione probatur
quod nihil aliud comode indicari potest quod ad
naturam se frigoris recipiat. In primis si materia
aut quantitas quod materia est propria potentia & qualitas
sunt nihil artificialiter sunt. Propter aliud autem
quod si ratio illa ab ullo autem alio proficeret
id est frigus si hoc non est enim aqua sunt
calida frigoris nihil nisi & ut in se nec aliq.
ponatur illud tamen non potest nisi admodum remissum est.
Nec potest ad frigus reuocari ab aere circumstante
quod sic sapere calidior est quam aqua nec ostendit
se frigus animum recipiat quod in spiritibus aqua
sunt calefacta frigus dicitur; idcirco
non est aperire in aqua calidissima reperiri
partes frigidissimas; id quod dicendum est si ipsa
est causa frigoris recipiat quod partes quae sunt
retinere frigus tam multa sunt necesse est quod
multa sunt calorem continentis & in illis
mixtae; alioquin si partes aliqua notabilis multas
haberet admixtas iam illa si calorem segregata
non potest ad naturam frigus se reuocare quod iam
dicitur. Interca quo non quod fieri potest ut aliqua

plurale aqua ab igne fatiunt alia n fatiunt se
 sola qdaz q' propingores st necio? Nec demu
 pt dice aqua ad fignib' renouari p qualitates
 quasdam virtuales quas non ulti crimitur h
 ga sup' nancien' e' ponere plura ubi pauciora
 sufficiunt hi aut ptu ponere cognit' in quolibet
 elemento plures qualitates virtuales q' pluribz
 actualibz respondeant ad cu' h' forma una sub
 stantia cuius rei satis e' sufficit ad p' standu
 id pt q' illaru' multitudine induit vide Fonf
 in 10 Metaph' c. 7. 7. sect. 2. q' d' hanc d' p' ce.
 Dantes opinionem solidi admodu' refutat.

Ad ultimum responderi ex coi' p' totu' sentia cor anima ^{2 d' ad 7 m.}
 lis ab aia ipsa moueri: fit aut' ipse motus in huc
 uel ille p' tota motua qua tang' in p' n' uelito p' p' uo
 sus ubi aia: cu' h' aia subtilia q' d' sit p' p' uo
 & immediatu' op' rationu' suaru' p' uel uel e' n' p' t'
 in d' oget q' p' tota qua uelut in p' n' uelito motu
 illu' exequat' h' aut' alia cu' n' p' t' q' illa
 q' ab hoc effectu nonu' accepit facultat' mo
 tiva.

Quo' cor animalit' me
 uelut?

A quoram moueant' p' ro
 iecta.
 Quaestio 2 d' 9

Quae violenta motu quousque tandem, quae motu
 eo ab alio moveri clarig e qd ut pbari debeat
 in nulla res violenta principiu motu n legi
 neat. violentu n. d. finit motu ab extrinseco
 vim passu n conferente utq alicui & effectum
 sz et remittente. Ideo licet motu violentu n sit gtaus
 maie sufficit tñ q sit contrariis forma ut ex 2do pph
 colligi pt. Cum u idea motu violentu sit quafi
 qdax ad corruptione. Atque n. natu e tñ illud
 nullu violentu p pchm? sed nullu ont naate quiguo
 ty loco in p principiu effectum in nulla res ubi
 ty & corruptionis sua actum principiu n pcha ubi
 4ta sps motu violentu beat porro p 2ta in 2 pph. ex 10 violentu motu
 4ta sps emoueat pulsione, harsione, uel hione
 & circumlutione seu uertigine, ad quas sps reliqua
 oer reuocant ut ibidem assentit & p 2ta. Pulsa
 2ta p 2ta e una impulsio in mouent ita pellit mo
 bile ut ipse tñ n deserat ut qñ sapu pgrade
 manibz submouet. Altera sps pulsione e
 2da. Expulsio qñ si mouent pellit mobile n tñ adet
 ei uigent ipsum sz postq impulit ipse a linquit
 ut in globz bombardae aut lapis manu eijut.
 Expulsio e sps pua
 h 2da uicino. Et suq expulsiomibz qda quasi sps e p 2ta de

De violento

Motus violentus
forma

Pulsio e sps
1^a

2da

Expulsio e sps pua
h 2da uicino.

et qua hic polysimul loquimur. Veluti n^o distinguere
 a pulsione trahente & circumacti^one q^o n^o utitur aut trahit aut
 pellit aut circumagitur. Differt t^o ueritas ueritatis ab alijs ^{quod ueritas ab alijs}
 a q^o fundatur x^a q^o ueritas n^o mouet p^o se s^o p^o aucto ^{circumagitur}
 nempe ad motu^m eiq^o in quo est u^{er}itas. ^{De motu circumacti^one.}
 id n^o q^o trahit pellit aut circumagitur p^o se mouet
 neq^o n^o fundatur est motu^m uolenti^o qualif^o q^o ite
 fit est motu^m p^o aucto. quatenus talis est in p^o ueritas ^{Moty uolenti^o est Moty}
 in hoc lib^o: s^o et exp^ose dicat Eom^o p^o se mouet ^{h^o est d^o p^o aucto.}
 alia moueri n^o ueritas alia uolenti^o & q^o n^o ueritas
 trahit pulsioni opponit q^o ueritas est in p^o ueritas ^{trahit opponit pulsioni.}
 A quo mouet a tergo g^o ueritas trahit u^{er}itas est in p^o ueritas
 minus ut ueritas t^o ueritas q^o ueritas ut exp^ose q^o ueritas
 Et licet id q^o trahit p^o se mouet trahit t^o ueritas
 ut ut ueritas mouet. Verigo s^o ueritas ^{Quod est p^o ueritas}
 ueritas in orbe componit ex pulsione trahente
 ut n^o q^o ueritas q^o ueritas et ueritas. Nunc ad
 projectione^m seu ad p^o ueritas reuertamur.
 Quare q^o in id q^o p^o ueritas ueritas a p^o ueritas. ^{Questionis}
 esse ferit^o p^o ueritas a quonia^m tunc p^o ueritas ^{sensus.}
 ueritas x^a a se n^o mouet ut p^o ueritas ueritas
 p^o ueritas a p^o ueritas impellit q^o n^o ad p^o ueritas
 amphi^o. Sunt aut^o dua^o s^o ueritas re opposit^o s^o ueritas
 ja est s^o ueritas s^o libro sep^o 82. ueritas aut^o p^o ueritas ^{Aut^o ueritas}

sic moveri à propiciente, ut propiciens moveat
 prima pars aëris q' e' manū pp'a & hoc pariter
 & ad aëriū & sic demum donec d'libit' r'it' ut
 utriusq' motus fieri non possit eo fieri nō quo lapsi
 si aqua p'cedit circum effert q' suo impulsu alii
 effert & sic rursus alium donec tandem utriusq' p'a
 seplectatur ne cogescat. Ex quo colligitur Aristes motu p'cedit
 ut nō e' am' motu & g'it' h' multos sibi in
 cen' g'loquentes ut g'ignos p'ca q' s'unt multa
 ac diversa p'eb' nobis q' s'unt sine moment' p'ce
 ientum corp'g'. Idem de motu p'cedit' breve
 ut in 4to p'p'p' b' & alij locis quod affert
 p'ereus lib' 14. c. 5 q' hanc quoq' sententiam ample
 hit ut & Cardanus atq' nonnulli. Renscuri huc
 p't opinio illa q' ab Alexandro tribuitur platonī &
 qua Aristes refutat hoc lib' b'p' c. 1. nempe p'cedit
 nonon p' antip'astasia seu g'it' circum' obf'p'iam
 ita ut aër s'atsequit' mediū lapidem
 succedat magis impleū in locū eij' ut de h' uam
 & succedendo lapides utriusq' propellat & utriusq'
 lapid' anteriore p'z aëris dum à posteriori impelli
 tur submoueat id q' e' aëriū ut nonnulli g'it'
 mat' p' antip'astasia; In lib' 11. d' g'it' uam'

Quod sit motus p' antip'astasia

aliter hoc nomen. Atque quem sentia longe probatior ^{Aliam sentia}
 ut grinde amplectenda o' aserunt p'icta nomeni a' p'ro ^{longe p'robior}
 qu'ente ut a' principio Quod Morent u' n' p'ru me ^{qu'ante p'ro}
 tale sen' p'incipiu' Quo moty e' virtute seu quali
 tate, qu'anda' ip'p'i rei p'ruce a' p'roquie imp'p'a
 qua virtute tandem mouet lapis v'g' donec in
 p'p'a virt' e' usq' de'v'it' ut m'v'ij' r'p't'ij'
 res'p'tentia' sup'are ang'lij n' p'ov'it Har' sentia
 ita p'auib' d'clarat' d' p'p'a q'a n' v'it' negan' ^{q'v' h'c sentia}
 du' d'ari in v'ib' em'di' virtute seu imp'p'ij' q' n'
 At moty ip'se s'z qualitate' reat' quo moty p'ro
 p'ine' eff'ic'at' q' p'at' ex'p'lo' t'v' celest'ia'
 itelligiari' orb' celest' cir'v'ag'et' t'v' g'raui
 um & leui' q' id'uo in fine g'v'at'ij' ag'v'at' ^{Quare g'raui' h'lenia}
 q' p'p'essu' moty, au'g'es'cat' in'p'ij' n'p'p'ij' a' n'at' ^{in fine ag'v'at'ij' g'v'at'ij'}
 eoru' g'rauitate seu leuitate o'v'ij' ut iam
 p'p'at'it' ex'p'riat' alibi ex'p'riat' d'ilig'et'ij'.
 Eand' ob' cau' moty p'ru'v'om' in fine tardior ^{Quare moty p'p'ie}
 e' q' n'v'ij' imp'et'ij' quo f'om' p'oulat' in'ina' ^{in fine s'z tardior}
 at' & eu'ares'cat' deniq' a' alia' col' Ang'el'ij'
 Eua' aut' illum locum s'p'z malignos p'v'ij'
 imp'ellere n'v'at' qua' n'ij'ic'endo illis imp'p'ij'
 p'ru'v'at' qui certu' e' in corpore n'v'ic'ij' ita n'
 recipi' s'z d'at' p'ru'v'at' imp'p'ij' ma'at'ij'

Refutatio aëris cur neget. Non moueri aut scilicet lapidem v. g.
 Curne proiecta non
 mouentur nisi
 aëre impulsionem.

1° missa aëri virtutes ex multis q̄state p̄t p̄ ga
 ut magis ut certe n̄ q̄ e medij aëri n̄ p̄ quies
 & rem p̄iectam. 2do Si lapis moueretur ab aëre in
 p̄ssa ut absolute si moueretur ab aëre necesse e
 eēt ut p̄ioretis tangeret p̄iectū ut p̄ de ut p̄
 n̄strumētū p̄ factū eēt tangere & impellere aëre
 3to Si aër mouet proiecta cur si iacitur plu.
 ma non fertur ab aëre nec tam uolentē nec
 tam longē atq̄ lapis aliq̄ in t̄o p̄tina mag
 resistunt aëri magis ab eo moueri dōct caū
 e q̄ lapis aptior & sabitior sit ad occupandū
 4to & gferendam virtutes missa. 4to Sagitta ut q̄
 h̄o parū emittit ex bombardā n̄ p̄t moueri tāta
 impetu in minimā aëris post se trahit. Alde
 q̄ Sagitta ad scopū directā eō n̄ p̄tingeret
 in aëre ex nāa sua directā n̄ tōdat quōq̄
 5to q̄ ad suū locū nāat. 3to Si p̄iecta mouerit
 ab aëre eō in uēto n̄ p̄o spirāte aëre sit n̄ p̄
 gūtūq̄ lapis ab aëre nullū colorū & longē
 ferri dōct q̄ in t̄oib. nam q̄ n̄ q̄ e ḡhaz
 p̄iam. Auodit q̄ in aëre sit h̄q̄ & tenuis
 n̄ post a manu ita impelli ut suū leuet

lapidem statim. n. cedit icini. Et licet air impul Nota. 247.

Et a fulmine arbores & ster. noc. post. n. e. ta. mo.
tata max. p. p. quata fulmine impellat.
Et spat. et si d. g. a. i. em. nullu. n. u. e. a. t. i. n. mo.
u. e. i. f. t. e. p. o. e. n. l. l. a. m. r. e. m. n. i. s. i. n. o. u. e. n. t. r. e. m. e. a. n. d. e. m. t. a. n. g. a. t.

Sed. g. h. a. i. s. t. a. u. i. r. t. u. t. e. s. p. r. e. d. i. c. t. o. i. n. s. i. s. s. a. m. u. l. t. i. n. u. l. l. a. o. b. ^{g. a. h. a. n. a. m. s. e. n.}
i. q. u. i. a. n. t. p. o. d. u. t. i. s. s. a. r. i. t. u. s. a. n. t. e. g. r. a. u. i. t. a. t. a. n. t. l. e. n. i. t. a. t. ^{h. e. t. i. n. g. o. b. i. e. c. t. u. s. p. o.}

aut. u. h. a. n. g. t. e. n. i. t. a. t. v. e. g. p. n. l. a. p. i. s. s. u. r. s. u. m. i. t. t. i. t. e.
g. r. a. u. i. t. a. t. e. i. n. d. e. s. c. e. n. s. u. p. e. r. n. i. s. u. l. e. e. i. t. o. m. l. a. p. i. s. n. p. o. s. s. e.

s. u. r. s. u. t. e. n. d. e. n. t. l. e. n. i. o. r. n. e. q. u. a. a. n. t. e. a. f. u. e. r. i. t. n. e. q.
g. r. a. u. i. o. r. e. i. n. d. e. s. c. e. n. d. i. t. p. r. i. c. i. p. i. o. s. i. c. e. t. i. n. m. o. t. u. o. b. i. e. c. t. u. s.

localis p. motu localis, nulla qualitas p. d. u. i. t. e.
R. d. e. h. d. i. s. t. M. i. n. p. s. e. a. c. p. a. r. i. u. g. e. d. o. g. e. n. t. i. u. s. n. e. R. e. s. p. o. n. d. e. t.

z. d. a. r. i. o. n. e. g. o. d. e. m. i. d. e. a. b. s. o. l. u. t. e. f. o. e. t. n. e. g. a. r. i. m. i. n. o. r.
s. i. n. u. t. E. u. c. l. i. d. i. s. s. u. b. f. i. n. e. s. i. n. p. h. y. s. i. c. a. i. t. p. m. o. t. u.

localis, n. p. g. c. a. m. p. a. n. a. s. o. n. g. i. m. p. u. n. i. t. a. i. r. i. u. m. p. r. o.
p. i. e. n. t. i. m. p. u. n. i. t. e. n. f. o. e. t. p. r. i. c. i. p. i. o. s. i. c. e. t. i. n. m. o. t. u. o. b. i. e. c. t. u. s.

u. e. l. u. s. p. e. t. e. s. q. u. a. m. s. i. t. c. a. s. s. p. a. s. i. n. g. q. u. a. l. i. t. a. t. e. p. e. t. i. t.
t. e. i. n. s. i. s. s. a. s. p. e. r. i. p. e. i. s. s. a. p. o. t. i. a. s. p. r. i. e. n. t. i. b. p. o. s. s. e.

n. o. q. a. b. s. u. d. i. g. e. s. s. i. n. s. e. q. n. o. v. p. r. a. e. t. e. r. e. a. s. i. c. a. r. p. l. e. a. o. b. i. e. c. t. u. s.
g. u. n. t. a. n. t. i. s. t. a. q. u. a. l. i. t. a. t. i. n. s. i. s. s. a. u. t. e. d. u. c. t. p. o.
f. o. r. a. m. a. a. q. e. i. n. l. a. p. i. d. e. a. u. t. e. x. t. r. i. n. s. i. c. a. d. i. n. g. i. t.
r. o. n. t. u. p. e. d. i. u. n. p. a. q. a. e. d. u. c. i. n. p. e. s. i. n. e.

Reck

Altraoe alia pua steth n' d'm ga sic p' d'ue
vel ex nihilo. R' de h' d'ui ex p' h' a' maa. Ad ob
ientione dr si ois al' h'ao ut qualitat' regeret
Et qualitates aliam p' uiam d'atu' i' n' g' e' s' r' u' m
n' i' n' f' i' n' i' t' u' ga licet p' r' e' e' t' illa p' uia qualite
te aut educta e' ex p' o' t' i' a' m' a' a' aut n' s' i' n' o' g' i' t'
ex nihilo; si sic g' regit d' i' s' p' o' s' i' t' i' o' e' m' p' u' i' a' m' aut p'
n' o' regit cur p' o' t' i' a' i' n' p' r' e' s' s' a' n' i' r' i' t' u' s' illa regeret.
Quare ubi r' a' s' r' e' i' p' i' t' illa n' i' r' i' t' u' s' n' i' p' r' e' s' s' a' v' g' i' n' l' a' p' i'
De. R' deo r' e' i' p' i' n' o' n' n' i' s' i' n' u' a' l' a' p' i' d' e' s' p' e' i' n' d' u' i' n' i' p' u'
u' i' t' u' s' i' n' d' a' n' i' o' i' b' u' s' : n' e' g' r' e' t' i' n' f' e' r' e' t' q' u' i' n' i' g' o' s' s' i' a'
p' h' i' s' t' r' i' a' r' e' i' p' i' t' l' a' p' i' d' e' m' t' o' t' u' m' n' i' p' i' e' t' u' s' i' n' i' ; p' h' i' s' t' r' i' a' p' u' a'
l' i' t' a' t' e' h' a' c' a' f' f' e' c' t' a' a' l' t' a' b' e' t' n' a' f' f' e' c' t' a' b' s' e' m' p' t' h' a' n' t' :
q' u' a' n' t' u' m' m' i' n' i' m' e' n' e' g' a' n' d' u' m' s' i' t' p' r' e' s' t' u' m' o' i' b' u' s' & a' f' f' i' c' i' a' s'
m' o' u' e' r' i' q' u' i' n' i' o' i' b' u' s' p' h' i' s' t' r' i' a' s' e' r' e' u' i' r' t' u' s' r' e' i' p' i' t' : h' i' s' t' r' i' a'
q' u' a' t' t' i' n' e' t' n' e' g' a' r' i' n' o' p' t' q' u' i' a' a' l' t' r' i' s' e' n' t' i' a' m' i' n' i' m' i'
f' a' u' o' r' i' t' : n' e' g' t' u' e' t' i' n' f' i' c' i' a' b' i' n' g' q' u' i' a' i' a' c' u' l' a' t' o' r'
a' u' t' m' a' c' h' i' n' a' m' o' u' e' r' e' d' o' p' r' e' d' i' u' a' c' o' m' o' u' e' a' b' i' e' t' :
z' e' m' u' t' e' x' p' i' a' g' s' t' a' t' p' o' t' i' s' s' i' m' u' m' i' n' m' a' c' h' i' n' i' s' q' u' i'
s' u' l' f' u' r' e' a' d' h' i' b' i' t' o' a' e' r' u' e' t' e' n' e' s' s' i' m' e' i' m' p' e' l' l' u' n' t'
a' n' g' l' o' b' o' : s' i' t' e' r' t' u' m' i' n' p' a' n' t' o' s' u' p' i' o' r' d' o' m' i' s' e' t' : g' o' a'
m' a' d' l' e' u' i' a' m' o' u' e' r' i' p' g' r' a' u' i' t' a' t' e' s' & l' i' m' i' t' a' t' e' s' q' u' i'
r' e' r' a' t' e' i' n' p' r' e' s' s' a' n' i' s' a' b' i' t' e' e' e' s' s' e' s' u' n' t' e' e' t' r' o' q' u' i'
r' e' r' u' m' i' n' s' o' l' o' p' r' o' p' i' e' t' e' m' o' u' e' r' e' t' : a' n' i' p' r' o' p' i' e' t' e' m'

Reck ad g' h' a' n' e' m'

lapidi nature e' de fit ab eig aia q' e' principiu
 motu emdi; tanto aut impetu fori n' e' ina
 turale s; molecul' & fit a principio extrinsecu.
 Utum & quomodo fit a seipso moueri dicat
 bn' quos; explicat tot s; p' q' t. In a' hac
 e' fundmo s; tio explicata. In animali duo hac
 inst' videt' principiu' actiuu' & hoc e' aia; princi
 piu' passiuu' & hoc e' corp' seu ma' disposita.
 prae duo hac e' motor & mobile; Motor e' q' d'
 s; composita nobis corporib' seu animalis cui
 potiam mouendi actiuam anima comunit; mobi
 le e' reliquu' animalis q' ab emdi s; se putat.
 De moueri: Et hac e' ca' an aialis corp' s;
 heterogeniu' sit & p' res tno' diu' s; a' r' o' b' at
 tera s; moueri; moueri pot' alia; s; in eige
 r' o' b' cent' o' s' aia n' pot' uni pot' a' u' a' i' o' b'
 care n' coicata alia.

In a' hac corp' d' h' o'
 heterogeniu'.

Utum graua & leuia mo
 ueant' a seipso.

Quastio Tertia.

Nam e' principiu' motu & q' h' o' r' o' s' e' q' dubit.
 Motu n' n' o' i' e' n' t' m' i' s; i' g' i' a' l' l' i' n' o' s' & a' u' g' u' l' e' t' a' r' o' s'
 s; motu e' localem s' a' u' d' q' u' o' n' o' g' a' b' i' t' . v' e' r' u' s' i' n' t'

tang' eig' instrumēta; Nec referre an gravas
adfit cuiusmodi motus efficiat ut nō adfit sufficere
ut movēdi nō ab iustis tribuatur quōd sagitta
motus, cāā efficiens ē is q' ianulatus fuit licet
postea recedat ut intērent; Et nō gravas lo-
mō v.g. princeps cāā ē les gravas nō aut se
nō mō ē is q' nō velut instrumētum. Sentiam boni
Duo q' dān' vehementer stabili reddunt vni ē q' p'nt
utriusq' loq' et motu corpōrū simplicium a' simplicium
it' s' et ap'le docet ac stab' cūdi corpōra nō movēti
a se s' a gravante ut a remouente prohibent. Nō
aut' in hoc s'ue phys' tm' v' d' l' p'ntu 27. 29. 32. s'et
in 3to phys' l' p'ntu 18. in 2do d' cāā v' p'ntu 9. ut item
in 4to l' p'ntu 25. In 1o d' s'ia v' p'ntu 19. d' in lib.
et motu animalū c. 3. manifeste pro hac opinione
philosophat. Secūda q' hinc sentia stabilitatis
g'ratia ē q' cum in omni corpōe q' movet' a s'p'p'e
necesse sit necesse duab' p'ntib' unā q' sit tang' movēti
abstram q' sit tang' mota quab' in gravib' lib.
mōib' reperire nō p'nt; nam ut m'p'e forma v'c
p'nt. simpliciter dicat' ē movēti q' d' erit in lo-
tang' motu ē unum forma eadem at idem movēti
et h'c movēti respectu motus eisdem nisi p'nt
ē impossibile. An' nōā ut q' movēti q' p'nt sit

Hanc sentiam duo q' dān'
reddunt prohibent

1 m.

2 m.

ens aliu; & maã sa p se n' tã maior & perfio
 nã ad motu q' fit sursum quã ad eũ q' fit deorsum
 sum: Cũ q' in corpore simpliciter distinguitur n' post mo
 mentũ & motu legi oĩo extra corpũ n' pōt moveri
 à seipso. Accedit huc & illa rã q' movere seipsum
 sinistro ita ut p'vinafali cogitã sui motu casu existit
 at fit propriũ munguita q' in elementa minime mi
 uant moveri hoc modo n' fuit hoc inde q' format
 q' hanc partem celestis illud apud philosophos opinionem
 scilicet: Moveri ab inferioribus eã nota d' charactere
 rem quo res mota p'cipet à nō inferioribus d' motu
 cum ac separantur adeoq' hoc et cõtr' loquedi ac
 sentiendi cõtr' consuetudine receptũ e' ut res ma
 nimate colari ac ferri motu agitatat quarũ
 motus est vulgo resistit q' sicut dicitur in motu
 in nupte nq' ut argenti in aqua mactat.
 quo n' nō gravia & levia moverentur à suis
 gravitatibus sic dicitur explicare coram aut hoc
 res isti: Agentes nq'unt q' corpũ aliq' grave aut
 leve frangunt in instanti gravitate tribuitur.
 Ise q' novit e' evidens quoq' tribuat q' ead' ad
 naturã illig' d' p'p'ioẽ, ni eode, in instanti f'inet
 cũ it' sit velut op'ia corollariã ac gravitate com
 plenti: at n' ad naturã gravium & levium d' p'p'o
 sitione in eo puncto quo gravitate sicut d' in rebus

Quomodo gravitas de
 motu movetur à seipso,
 & rã illa.

insequenti ipse plinet et in loco natu ut nunt
 no in e' q' loci a gravitate illi e' tribuendy. en' igr
 naa mung a genitore deponat ut gravia &
 levia in suis locis natibz g'p'nat' e' d'z et
 est opem ac mediu' ex libere quo in ea frate
 tum imediate post gravitate si exha. ita g'v'ent
 tum quodisunq' ad illu' distimula fuerit in' par
 in oibz no cernat. Atq' hoc mediu' p'cedit
 e' ipse corpus gravium & leviu' moty q' a g'v'it
 te efficiendy e' e' d'z tribuendy.

Secunda sententia.

10.

Secunda sententia e' Gregorij Primum d'cti p'p'ri
 de servatorem e' q' ipse natu' gravia & levia a
 g'v'itate moveri s' a scripto de s'bant p' p'p'ri
 magis natu' corpus gravi & levi moty sunt
 ad locum. In natem, quam igni v'z calefactio
 qua' oibz in no' h'bz g'v'itates intales q' an' natu'
 moty cordis & a spirato qua' naa illu' h'z sunt
 appetitio. s' hoc n' it a g'v'itate q' nec moty
 gravium & leviu' ad suu' ^{locum} natu' q' d'z
 de ffiteo 2do p'p'ri. e' d'z natu' in h'z
 distingui ab artificialibz q' illa h'zant in d'
 p'ncipiu' in r'nsu' suu' moty h'z. u' minimu'
 q' gravia & levia h'z in p'ncipiu' in r'nsu'
 in suu' moty q' a scripto a' a g'v'itate nec

10.

moueri. Nec dicitur per illud esse principium passivum
 ad et actiua hinc in se principium passivum
 sui motus quod est hoc per se in principio actiua
 ab illis distinguntur. Et dicitur natura in se de
 phis. est in eis mixta & angusta natura sub illa
 gherentur in motu mixto quod per in se motu
 ab in uno & actu principio efficiatur. + to
 quod lapis deorsum fertur ut mouetur a suo loco na-
 turali, ut a medio, ut a gravitate ut a se, hinc
 proca dicitur non potest quod est in se quod a ley nabit
 tunc mouetur ut frons cuius motus est metaphisic
 in se quod a medio indifferentem est ad motum
 sursum & ad motum deorsum, & si aer v. q. ut
 est medium ignis transeuntibus moueret ignem
 sursum & terra deorsum sequitur quod idem alium
 nature se moueret ad plures diffinitos lo-
 cales & secundum motus contrarios quod fieri non potest.
 Nec mouetur a gravitate quod fieri potest & sapere
 potest ut gravitas non sit amplius dum lapis u. g. mouetur
 et est sit non sit tunc sit cum lapide moto. Et dicitur
 est lapidem a se & a principio suo in se moueri
 deorsum. Contra hanc sententiam multa obijciuntur
 1o arguta per se in hoc lib. 8. uo. c. 4. de quod mouetur
 sursum est at, graue & leue non est at quod non mouetur
 a seipso. 2do de quod mouetur sursum potest offerre

per se.

per + to

Contra hanc sententiam multa obijciuntur.

1o.

2o.

de a motu cessare gravia & levia hoc n̄ pot̄ q̄.
3to q̄d q̄ movet scripsit movet motibz diversis
naturaliter. — 2° grave & leve n̄ q̄ q̄ ignis
n̄ movet nisi sursum. Ad hoc d̄ alia oia q̄ motus
de. d̄ rep̄ 28 usq̄ ad rep̄ 34. et motu gravium & le-

Respondent hinc opinio
Rationes autem sunt

1° si differit respondent opinio n̄ hinc autem hoc gra-
via & levia n̄ movet de eo n̄d̄ que se movet
at n̄d̄ at movet scripsit p̄ appetitū & appetitū
suum 2do aut p̄ h̄ere motū suū si vellet gra-
via & levia n̄ sem. 3° n̄d̄ regit aut ex hinc
a q̄ movet: at n̄d̄ gravia & levia scripsit movet
n̄ pot̄ quādiū in loco sp̄io & natū p̄ h̄ere &
desunt h̄ tunc solū d̄ q̄ ex illis visibz exte-
rius ut ex h̄ illis gravibz. Unde in aut p̄ h̄ere

Explicat dicitur in h̄
imposibile

ita ē intelligit q̄ fieri n̄ pot̄ ut se movant
ex suis locis natū ad quā d̄ inde p̄ motū se
vertunt. Sed aut h̄ motū h̄erentem
conventissa more suo gl̄strare p̄ h̄ere in d̄ d̄ d̄
p̄ h̄ere v̄er̄ eundem in n̄ pot̄ quā absolute gub̄at

Arguitur autem

4ta q̄ sic est: Nullū ḡravium & simplicium p̄ h̄ere
sū movet gravia & levia p̄ h̄ere q̄d n̄d̄
q̄ movet d̄ h̄ ē d̄ h̄ere ab eo q̄ movet q̄
in gravibz & leuibz n̄ ḡravibz. Sed n̄d̄

obstat q' in q' ista q' uq' uo cord' q' no t'zes d'icla g'of
seah ad' nullu' g'ommu' & s'itane mouere se pro eo,
tra sum' locum raatem quauit conera extra illum
g'itulu' eundem s'ub m'it'z reupare possint. Ad alle
in' tr' forma' q' e' p'incipiu' effectiuu' motu' co'at' dis
tingui a' ma' q' e' p'incipiu' eig'le'z motu' recepti
u' q' s'abit e' ad hoc ut nom'es de motu' dicant
e' diu'ersa. Praterca sic pro sua g'ha sane sentiam
arguant' citati aut' s'ed: s'it passio ai officiu' ab eo
q' g'nat' illam rem s' e' in loco s'ubi e' passio leuia
e' esse d'ic' est passio g'auia q' g' g'raua & leuia
s'it in s'ub locu' effectiu' p'p'e ac p'incipiat' a' g'raua,
s'it: Sed g'raua & leuia p'p'e augent' s'um' locum
& motu' q' moueat' ad loca sua raatia p'p'e &
p'incipiat' a' g'raua'ibz. R' deni' p'ost' p'o' reg' Maier: s'ol'io p'o'
Nam d'ic'it' v'q' g'entiu' s'ub d' rem' effectiu'
ab eo q' aliu' locu' g'nat' a' forma' n' s'ub g'raua,
a' p'p'e ac im'ediati' marat' R' d'oh' edo' Quicq'
s'it d' alijs' passioibz s'ub falsa' ut co'ite ad modum
Dubia' e' maiore' d' passioibz q' g'ueniunt' co'
ab epti'isec' augm' e' e' in loco. quod n' i' g'raua
non p'endat' ista passio inde manifesta' est q' s'ignib'
extra calum' s' d'ucere' uere' ignib' e' d' h' b'are
passioe' i' s'ub' ino' a' h' illam qu' h'efung'

232.
R' d'ent' s'ub' s'ub' s'ub'

R' d'ent' ad' s'ub' s'ub'

Obiectio q' s'ub' s'ub'
tra'

Sol'io p'o'

Sol'utio s'ub'

epha sunt loci gravitatis. Demum hoc modo ratiocinatur
quod duo quidam ita sese habent ut resisto impediunt
alterum naturae sequenti ad alterum tunc a quibus unum
est ab eodem est de alterumque gravitatis de ferri dorsum
ita sese habent quod in gravitatis sit immediate a gravitate
et tendere dorsum erit immediate ab eodem. Rationem
tingendo Maiorem Mediate ut immediate iam
in gravitatis est immediate a forma gravitatis sunt
tendit est a forma tenuis a gravitate a infirmitate
dicitur. Demum non valet arguere ista: quia est a sua
causa efficiente sunt effectus alij quod est a seipsum
moveri non est ut quod moveri a gravitate est potest
accidentali ad alium nempe ad naturam. Negandi haec
consequenter nam eodem modo liceret arguere et animam
si videtur aut immediate est a sua causa efficiente sunt
gravitatis de ab ipso habet in motum et omnia quod non
moveri a seipso immediate. Quamvis verum dicitur
neg. gravitatis de tenuis immediate moveri a gravitate
ad alium extrinsecum; sed hoc nihil aliud est dicitur quod
gravitatis de tenuis quod duo a gravitate nulli non res
immediate hoc motu sese movet ut est de seipso
quod est. Quod non sicut cap. 4. sub finem defectus
verbis testatur gravitatis de tenuis ut a gravitate sunt

à renouelle pñtens noueri ste eo doctis udipt
quomo fit hie intelligendu udy noueri à gnanke p
se mediate ab comouente phibens per accidens.

Hac posterior opiao sic explicata & offensa licet mul
tu' graditudo leat prior tu' laud Dubie doctrina
peripateticæ - q' formior e atq' adeo et uozior
le à nobis complectida si tu' hie mitem obsequi
ac p certissimo leat ipfame forma' grauim
leuim n' eè principiu' sapiumm duntaxat
suom motum ut nonnulli expñmāt p moueri
effectus à ppia forma ut à principali ni
pñmēto gnanke itenq' à natu' grauitate
& lenitate ut à nūq' pñmēto n' pñmēto eide.
Et enim in graua & leuia et absente gnanke
nihilominus in sua loca natia ferant laud
Dubie dandū e atq' instructum adeo uolū
eius in mouerant hoc aut aliud eè nō pñt
quā eom forma' substialis & q' ipfau' sequunt
grauitas & lenitas. patet demde ex pposito
ne abiaru' actionu' natium: quid n' effiale pñt
cipm' in inuete vq' in eie leat n' pñmēto
sua fer potam intelligendi ac uidentu' gōg medi
antibz itteliones ac uolūtes eluit; ita et simpli
cia cepta pñtita p uirtutibz ac facultatibz

Prudentia à nō
pñt recipit.

Nō pñt.

78.

q̄d dā' certis à nāā idcirco sibi tribuit ut motū
omnem iure suo exsequantur: vnde ab ipso in 4to
de celo cap. 1. text. 2. vocat zopyra id est mudamela
motū in se habita. Cap. 1. 3. eisdem libri text. 25. ma-
nifeste gravibz & leuibz aliūm principiu' determi-
tribuit. Deniq' cū gravitas & leuitas n̄ aliunde
quā ab ipsa forma substantiali p̄manet accido sequi
eandem artū seu motū eodem quoq' forma substa-
ali eē adferibendos mediate p̄ illū ut principiu'
quo s̄q̄dem ipsū suppositum em̄di qualitates ut agere
Quod in mediatū ex se & fundit. Si dicat s̄cc
ora suo nō inuicibz tribui p̄e q̄ ipsa quoz n̄
garante n̄ à seip̄s moueri dicenda p̄ illū
motū inuicibz gravitū p̄p̄ea n̄ ascribi q̄ licet
à forma quā illis gravans indidit oriari aliū
tr̄ p̄p̄iam e' p̄er q̄ à n̄ inuicibz dignoscant
q̄d illud q̄ rater motū inuicibz n̄cc̄ri nisi
nec p̄ ad Dispositionē p̄fectionē aliq̄na ip̄s
in instanti generationis debita' augenda: nāca
quantitas v.g. q̄ p̄ augmentatē seu ad grā
orem accedit n̄ debebat inuicibz eo ip̄s moue-
to quo p̄ducebat nec item aqua p̄ hō unq'
obtinenda grā ad flumē aut festinat: Deatū
enig gravibz motibz idem iudiciū esto. Itaq' in-
uentū genitoribz suo munere absoluit p̄ finali

Abū

Solū

cessandi fit ubi sui generis, & forma & q'eam
 g'sequit' p'fectior largiti sunt, qua sibi ipso
 postmodum relicta prope Marte caetera nax
 n' n'ia g'sequunt'. Quia ob eam p'p'ty in lib. d' nro
 tu autum coponat aut unitati q' externo principe
 a quo regali n' eget; qa n' g' op'at' n' italeb
 a minete sic g'hibent' ut ia nullo externo motore
 obire dicat. Si dicat q'qd' motu ab ext'nsis
 co aut p'ellit' aut trahit' aut movit' aut ut,
 sicut in 2do cap. lib. 7. lex 10 docet Aristes q' si
 gravia & levia movent' a g'raute tanq' a caa
 movente principali aliquo motu' s'm' m'one,
 b'm' co' sequent' e' absurd' qa motu' p'form
 dicent' cet' m'olent' & n' n'ant'. *Solutio*
 tu' gravium & levium quos no' cop'at' p'oe ad
 pulsione: g'raute n. dum elementis gravi
 tatez leuitatez g'ferunt qua in sua loca ten
 dent ea quodamodo p'ellere s'nt. Lex p'p'ea
 m'olent' movent' dicenda fit a n' oib' motu
 q' ab ext'no motore p'ficiunt' sicut d'nt motu
 ti. B' y' t'm' q' forma e' q' movent' g'raute
 q' g' levia & gravia motu' n' n'ie' comp'her,
 d'ant. Obij'at' q' d'ca' effect' in actu regit' et cau, obij'at' r.
 lam in actu s'nt' Aristem 2do p'p'p' lex 7. & 8to Metaph.

1° quodlibet dicitur esse motus localem gradum & leuissimum per se esse
 a gravitate ut a causa principali. 2do omnes facultates
 habent potestatem & affectionem quodammodo in instanti sua
 per se ad ornatum ut potestatem sentiendi, aliam
 diu movendi item quantitatem temperationis
 naturam corporalem spiritibus & id genus aliam licet proprie
 a forma rei genite & emanationem simpliciter
 aut attribuentem tamen esse ut causa principali ipsi
 quodammodo. 3to colligitur non esse quodammodo tamen ad
 amorem & de se habere ac se per se. modo explicatur
 ut gravitas sit principium movendi quod gravitas
 & leuitas sit principium movendi Quod forma
 ut gravitas & leuitas esse principium eius motus proprii
 tamen.

Quid de vobis sit possibi-
 litas creatio.

Quaestio A. ta.

Ut sequens et mundi admittat disputatio clarior
 ac facilius euadat videndum est per se & creatio quod
 illa sit An eius possibilitas una huiusmodi cognoscitur
 aliquid ad se an solum per se sit quod non admittit
 potestatem id genus aliam. Porro per se et eorum per se
 one discrepantia ex se per se nota supponitur; quam

Artes tollere galy e' adeoq' oio sustulit q' egregie
 p'banit ac deliravit oes formas p'p'ales d' mola
 res edmi ex ma' ab agentibz naatibz g'ndem
 ma' eig e' na' ut p'p'os no' d' aptitudi' re' leat
 sufficientes ad quacumq' forma' em' naatibz m'ne
 nicole g'uantis ac differe'ntis naatibz op'acoe'ciu'
 p'ientia. Porro sup'p'osita rem' omni' m' naatibz
 de ma' ex p'p'os d'ivisi'oe' ip'p'az d'ci p'ota m' abso
 luta seu infimita' d' ordinariam quaz ad ma' ^{Duo Theologoru' d'ida}
 2 d'ol naatibz temperata d' accomodata e' p'p'ia
 xp'iam d' Theologi quoniam ip'z q' m' p'aris h'le
 ubi g'lonent. Hae duo p'p'ent. p' res m'ateriales m'
 i' d'ro cecari g'ndem ex ma' effici' n' p'nt. 2do p' ^{2da}
 rem' omni' naatibz p'ductio' ex nihilo fuisse.
 Cum n' p' eu' ip'z ubi p'ducta fuerit ma' n' p'p'ocreat
 aliqd' ex quo cu' p'p'ito res em'it fieri p'hibent. At
 n' ceteras p'ductio'es eam' rem' q' n' velut p'p'ocreat
 aliq' p' p'ductio'es docent fieri ex ma' ab agentibz
 naatibz p'ntm lege' ordinaria'. Sedm' p'ot'z aut' d'ci
 absolute' it' n'ax p'oe' ubi' ex nihilo p'oe' p'oduci.
 Hae p'p'ia xp'iam doctrina' p'p'os m'oxima' ac p'
 p'ientissima' adiacent. Cetero u' ut m' p' p'p'az d'p'p'i
 ng' cu' ab aliq' p'p'is d' Theologi d'p'p'is ^{2da' creatio'}
 let p'ductio' rei ex nihilo: q' d' h'io ut clarius

Atq; creatio ex comparatione in generacione facta p[ro]spici
 dicitur; q[uo]d in generacione sex politissimi cornu[m] h[ab]ent
 1° in e[st] s[ub]stantia s[ub]stantia e[st] cuius pot[est] forma realis
 p[ro] generacione quasi ex se[m]etip[s]o & p[ro]ducit ad actum
 2° In e[st] s[ub]stantia A quo q[uo]d e[st] p[ri]ncipal[is] s[ub]stantia negat for
 3° na in s[ub]stantia ap[er]to nato q[uo]d e[st] p[ri]ncipal[is] ad quem
 4° q[uo]d e[st] s[ub]stantia corporea realis corruptibilis. q[uo]d e[st] motu
 q[uo]d e[st] s[ub]stantia p[ro]t[est] uenit q[uo]d e[st] p[ri]ncipal[is] generacionis & generacione q[uo]d e[st]
 u[er]o transiens in s[ub]stantia s[ub]stantia p[ri]ncipal[is] & uenit ante
 eademlib[us] d[is]p[os]itionib[us] q[uo]d e[st] generacione requirit q[uo]d e[st] lo
 5° cu[m] s[ub]stantia quom[od]o e[st] motu ut certe quom[od]o in
 motu cuius m[od]o e[st] t[em]p[or]e. Locu[m] quom[od]o
 fit ex alio corpore q[uo]d e[st] in loco & q[uo]d e[st] q[uo]d generacione
 e[st] corporeum & s[ub]stantia locu[m] mobile cu[m] sit res unata
 6° h[ab]et generacione fit a ca[us]a p[ri]ncipal[is] d[icit]ur neg. n.
 sufficeret u[er]o ut calu[m] ut et illig[er]a q[uo]d e[st] p[ri]ncipal[is]
 Deum cu[m] sit q[uo]d e[st] in d[is]t[ri]nctio[n]e & in d[is]t[ri]nctio[n]e
 ad p[ri]ncipal[is] s[ub]stantia ut illig[er]a eff[er]at p[ri]ncipal[is] neg.
 sola p[ri]ncipal[is] ca[us]a sufficeret in hac n[on] m[od]o
 n[on] motu & uenit ab u[er]o. Sol. n. & h[ab]et generacione
 h[ab]et t[em]p[or]e h[ab]et q[uo]d e[st] in aliam rem p[ro]creare
 fieri necessum est. Haec cu[m] in generacione

259.
Sex cornu[m] in generacione

naati ceindē in creatōe nihil bonū requirit: cum
n. fiat ex nihilo sponte neq. habebit q. sit ulla
maā adeoq. nec q. termino a quo p. nati q.
p. regit scdm; neq. erit motu ut sit aliquid
mobile itez in rebus fiat in tpe neq. creatō
fieri sit a causis rēdit s. in immediate a caā p.
tam q. rēda caā opari q. sit nisi p. Motu q. hō
indiget q. a creatōe longe abest: tō et q. in
nō nihil de ente infinita sit ista adeoq. nulla
nō illa sit q. portio creatōe q. p. erit ex nihilo ad hō
requit in agēte virtute infinitam q. in finitab. nō
agentis propria ē. Jam a. et vniū creatōe p.
et p. p. q. et res in materiā de incorruptib.
loquendo t. De vniū creatōe q. nō sit alio mō
p. dmi q. p. creatōe: tēmin ut incorruptib.
ut nō sit ex maā ita et nec pendet a maā
creatōe s. p. de q. hō nō sit. Hinc nata ē ex p.
creatōe s. p. q. a. et t. ab p. p. q. t.
art. + edocet p. ē p. hōr qua nō ē ea t. t.
art. ē nō q. p. se colare p. ut p. q. t. p.
vātes corpora celestia. Quā in creatōe effectū
q. dam sit effectū aut ordinē ad d. et

Duplex creatōe s. p.
p. hō.

1a

2a

ad spūe creati dicitur cui spūe gūent esse stant
 spūe gūent esse q' e' in suo se subsistent sēu q' p
 se ualet gūtere. Altera ueroq' acceptio spūis
 e' cōpōsitiō q' rām dicit q' dicit et alia mō
 oia q' nō nullo pōtēte pōtō p' dicit sine
 p' se sola coherant sine nō. S' dicitur p' dicitur
 lem spūe creati neq' in p' se subsistere tū q'a
 in alio e' q' nōdem arū soem cōpōit d' una cū
 corpore cōpōitū p' dicit q' uoluit; tū q'a p' dicit
 e' in corpore p' se subsistent eēt, tū illi tribuēt
 op'atōes salte' ea q' in ipsam coap'itū q' tū
 uerū n' est in actiōes suppositōm esse dicant.
 Deinde p' dicit extra de p' dicit n' esse q' dicitur s' dicit
 creatū de d' q' tū abest ut p' se subsistat ut hoc
 cog' nāe ut nō respūet. Ad p' dicit dicitur p' dicit
 eōtes eē q' d' p' se subsistent licet n. in alio nō sit
 nō in corpore n' tū ita nō est ut ab eo quo ad p' dicit
 esse dependeat quomō formā q' ex nāe pōtia
 edunt in eadem nāe nō est ex quo et uocant
 mātes & corruptibiles. Itā nō eōtes in alio
 alio e' & in corruptibilib'. Ad alterā q' formā q' g' dicit
 ut licet itā quoq' nō sit p' se subsistent quatenus se
 epha corp' p' se abaret p' quā p' se subsistentiam

2da

2da

2da

recte illi creatio tribuitur; quia tunc dum est in corpore aliquid
 per se totum quod in se dignitatem illi antecedit quoniam
 omnino a se non appellatur illi toti nisi supposito tribu-
 untur. Deo fit ut non tam a se intigere dicantur quia
 eorum per animam. Sed et dicitur respondere. Quod extra sub
 iculum per dicitur esse per se subsistentem in eodem eo seipso
 et ex natura per se in se. Deinde dicitur in se per se
 hoc modo a Deo per dicitur et generaliter est aliquid in se
 deinde ab alio quatenus nec in alio nec sub alio a quo
 eius esse dependeat aliquid existit; Quia modo existenti
 per se sufficit ad seipsum dicitur seminatio creatio prima.
 Da. dicitur esse sub alio per se magis quod dum producit
 per dicitur totum quod creatio in se per se creatio quae sub alio
 nempe sub forma a qua eius esse dependet. Quod
 apparet in ea quod per se creatio latitudine seu generalitate
 da inveniri quod in se obtinet substantia separata com-
 pleta ut Angeli. et dicitur in se completa in materialiter
 ut sine materia sub quo gradu et ipsa materia per se ad se
 forma substanti efficitur ut iteque auctoria extra. Ita
 divina virtute per dicitur comprehendunt.

Nota

Circa ad se creatio sacrum declarata ad se
 et voce nihil in ea seipsum non tractare substantiam
 quantitatis et influentia ipsius nihil in se seipsum
 sunt tractat quod dicitur. Quia generaliter ex natura

Quod est nihil in se

sed solum dicitur habitudo ad quendam ordinem inibi ad rem
 quatenus est rei potestatem ante esse ipse eo fere modo
 quo dicitur deum fieri ex mare. Unde non ex quo
 creaturam naturam spiritus respectu diei sicut ordine
 quo tempus naturam dicitur antecedit. Neque enim hoc ita
 intelligendum est quasi nihil in se rem tota quod dicitur
 sit ordo quodam rebus sicut esse solet in divinis quod
 & ad quod quod utique potestatem de rebus est. Nihil enim
 potest creata esse ordinem ad aliquid nisi creata potestatem
 cum sit nihil sicut ordo iste est tantum sicut modum rem
 intelligendum quod utique quodammodo ipsum nihil ut dicitur. A quo
 & dicitur rei quod creaturam.

Ex dictis sequitur creaturam si potestatem accipiat ut utique est
 aliquid creaturam quod ex nihilo sicut dicitur de nihil esse aliquid qua
 relationem dependentiam quam habet creaturam ad deum ut
 effectus ad causam sicut quodammodo creaturam potestatem
 sicut sicut sicut non potestatem autem mutatio cum in creaturam
 nulla sicut supponat sicut quodammodo creaturam nihil sicut
 deat quod sicut sicut sicut sicut mutatio quodammodo sicut sicut
 quatenus cogitans rem antea non fuisse nihil esse.
 namque potestatem et eo non sicut in creaturam potestatem
 sicut dicitur; potestatem non potestatem non est nihil inibi
 est sicut receptio effectus in aliquo sicut quod
 effectus & dicitur sicut potestatem sicut quod in creaturam

Quod creaturam potestatem
 non sicut.

De creatura
liber 1. cap. 1.

mirum respicit. Si uero creatio accipiatur alicuius
1o creatio est ipsa essentia intellectus ac uoluntatis divina
per quam Deus creat. Quae tanquam quodammodo
sua a se ipsis non est atque adeo sit necesse tunc in se
mota sit ut per se perfectionem ut ex ipsa imota possit
cedere creaturae et a se procedere et eorum creatura
ratione et diuinitas est libera. Deinde et creatio alicui
dicitur sit ipse effectus creaturae ut a Deo procedit
quod patet creatio dicitur sit operatio transiens quod
creatur esse huiusmodi; patet inde quod creatio sit
alibi quodam influxu potentia divina et consequenter
factio quodam iuxta illud psalmi. Ipse dixit de
facta sit et illud symboli. Factorem. V. creatorem
caeli et terra. Proterea in omni effectu seu effectu
rei quocumque est alicuiusmodi et factio clari est
creatum non esse adaequatum ac per se intellectus non
uoluntatis cum relatione.

Quibus in

De creatura
liber 1. cap. 2.

Et dubium an et quomodo a creatura differat
seruatio. Notandum Deum et per se non esse
re per se de immediate et de mediate et per alios
Item omnia creata seruari dicitur et per se ut quod ad se
sunt esse simpliciter quod non sunt per se et seruare per
in suo esse atque adeo captem in se huiusmodi redigere
et de seruari dicitur per se sunt esse simpliciter

Specifum qd hinc supposito man sua p forma; qd mo
 naq; res ex ma & forma stant ac mutabilis
 gferunt a deo n solum immediate quatenus videt
 ut cas vito immediate attingit illam. Ite specifi
 cu p et mediate quatenus causis vrtib; ea in om
 tem in dicit p qua ille suo mo attingunt idem
 illud spe specifum rem d eam p mansuetia in illa.
 quia et hoc 2do gnce forma natie ipsa ma
 sua quasi tutela comiseram gferuare deo p
 quatenus videt ab illig actu d pfectioe sic d pen
 det ut si ab ea oio desitueret nec eig opam
 deo nono ueremehoniz infligi capensare t
 in nihil est abitura et alig n oio impabib
 spinari. His notabit responder ad dubiu. *hinc ad dicitur*
 Conseruao 2do mo sumpta reatu diuersa est
 a create 1o mo. augeta minime p ab ea imau,
 dentate dngunt p m p qd a create e d dicitur
 rei solum totu sui esse ex in hie sicut q
 cu nulla res creata sua post ad emdi p dicitur
 ne opra loare nulla et poterit gferuare
 uirtute sua reali cu create identificari. De
 hoc mo d clauat qd deo in sa sing uniuersi
 molitione creant terra qua gferunt calum

ubi nunc quoque facit in fluxu suo conservare
cepit: Qui celi in fluxu hanc dubie aliud est sicut
rem qua ipsa celi terraque ex nihilo & dicitur: sicut
aliud est ab ipsa terra reat: quia ceterum si aliud est
servat terra qua benefacit in ea qualitates p[er]su-
cendo q[uod] p[er]fectio in idem est re in ipso qualitativis
ita recte est ab elemento terra q[uod] ab illis reat h[ic] b[er]p[er]-
reate d[icitur] p[er] se distingui. Illud p[ro]p[ter] amplius ex[em]p[lo] for-
ma respectu materia: nam conservatio q[uod] materia forma t[er]re
et e[ss]e de materia creatio si p[er] se in se ipsa non distingui
quod forma ceteris materia conservare d[icitur] quatenus
actualit[er] d[icitur] informet q[uod] actualit[er] in se aliud est qua
modo q[uod] forma se in materia si p[er] se in se
illa co[n]cat q[uod] modo d[icitur] forma in se est d[icitur] reat.
Sic forma reat a materia distinguit et conservatio
distinguit q[uod] sequent[er] et a creatio e[ss]e de materia q[uod] p[er] se
creatio saltem p[er] se in se et est reat a materia d[icitur] reat.
Secundu[m] in de manifestu[m] est q[uod] conservatio p[er] se in se
e[ss]e de materia in creatio h[ic] in se p[er] se: quia e[ss]e de materia
creatio tribuit identit[er] conservatio quasi p[er] se
in se: q[uod] p[er] se de materia est ut d[icitur] Augustinus. Alio
sup[er] genesi ad litera[m] 112 dixerit et nunc ceteris
orbem creati in se quia idem e[ss]e de materia p[er] se
Deo h[ic] p[er] se et nunc ab e[ss]e de materia p[er] se accipit.
3.

In suadet qd q servatio po no sumpta eo tm a
 creatore differt q illa tendat in esse iam ptabitum si
 ne in esse quatenus conotat ptabita sui pfectio;
 ut si manet sicut conotat negationem unitatis.
 Creas aut ferit in esse rei sicut e nihilo q ferit
 absolute sumpta. Eas aut sunt conotao sine relao
 quata a mtrinfeca p auctaria tm diffiam
 qstuit.

Dubiu 2da pteae creatio nrae lumine cognosci qd dicit qd Dubiu 2da.
 cui ptoim sentia no poe pto po eo maior e nobilitate solutio.
 agentis quo pami oibz indiget ad agendu p Dey est
 nobilitate agentis qua nra q pami oibz ad agendu indige
 rit: p nra indiget nra p q neqz sicut requit Dey.
 ut sint hae tria agentis sicut nra Dey q nra po ad
 agendu opz e aliq corpore. 2do tm opz e nra p.
 q 3tm nra nra aliud ad agendu pteget. 2do modo age
 di segle nra eendi ita ut quale e esse unqz rei
 talis sit et alio: Sed Dey in esse a nullo pendet
 nihil pteget aut pteget q neqz in agendo. 3to
 Dey e caa com' omniu aliq pter Dey eet aliqd
 p caa hnt esse a se q fieri noqz in sic nra
 penderat a Dey: q multa st vq. nra p cali
 attigra q nra pteget. Eto esse a Dey ee nra pnoqz
 tum q p creatorem. Si dicat Huiusmodi res Eto
 esse a Dey ab atno: qd dicit id a obssare creationi

et unig rōe e' ut sit ex n' p' supposito p'cto n' aut
ut fiat de novo ut ut q' creati p'og d'vāo fue
rit non ens: Neq' n' m'nsit e' m'nsit ab alio
aliquo creati & g'ternari p'oe quā d' nōs ex m'ns
& d'vāo Alias rōes vide apud per. lib 3to & cap. 7.

Et apud coninob. 8 p' c. 2. q. 2. art. 1.

Quibus 7^a

Quibus 7^a. An creatio admittenda sit p'cti p'cti d'vāo
ad d'vāo p'cti p'cti univ' p'cti sua l'vāo ita
d'vāo ut n' m'nsit rōm' ex m'nsit & d'vāo igni
rōm' ut fallit studio rōm' ut n' unig p'cti ut
p'cti p'cti. 1° 33. & 3° + cōmendat cōe. M'ns p'cti
f'cti ex m'nsit m'nsit p'cti f'cti d'vāo 7^a m'nsit:
Iste m'nsit ex p'cti n' ens alig' fieri. Et m'
& Metaph. 1° 22. asserit oē q' sit ex alig' fieri,
& ex p'cti p'cti m'nsit p'cti m'nsit oē q' d'vāo rōe
quā p'cti p'cti n' quo s' p'cti ut g'vāo
M'nsit loū. 1° 33. p'cti d'vāo g'vāo
p'cti p'cti q' rōe m'nsit n' cadunt. p'cti p'cti
& p'cti p'cti ex p'cti m'nsit d'vāo p'cti
m'nsit nāa m'nsit 1° 33. 8° rōe. illo arg'nto: q' p'cti
nāa f'cti p'cti p'cti ea' p'cti eē ex alig'
p'cti: quare ante nāa p'cti f'cti alia d'vāo
& p'cti m'nsit. Dem' p'cti nāa p'cti
m'nsit p'cti p'cti m'nsit tan' p'cti cōmendat

tantum in eo coloris ac fidei locum esse putat ut
 tota & penitus eius disciplina ipse intelligit rebusq;
 deinde hoc veluti fundus inhi indeat. porro nota, Nite
 bis id q; panto supig obscure infirmat e' p' dicitur
 ex nihilo sumpt' reb; modis usurari a p' dicitur so quod
 ita reb; ex nihilo q' dicitur ut p' dicitur dicitur
 no' esse & tunc vocat' creatio in' novitate e' p' dicitur
 q' dicitur e' mundi creatio in t'p'e 2do q' ita reb; ex nihilo
 q' dicitur ut solummodo p' dicitur n'a & n' dicitur ta
 buerit n' esse & t' creatio in' novitate e' p' dicitur.
 Qua distinctio posita q' dicitur autem ois creatio, Respondet
 cognoscere a' eam q' e' in' novitate e' p' dicitur q' se.
 2do a' p' dicitur mundi originib; reb; q' dicitur p' dicitur qua
 ex admittit ut ipse opinabatur univ'rsu' q' dicitur.
 Hac sententia nullon' e' & magnon' q' dicitur Anicene
 5' t'rona Scoti, Alberti Magni Heij dei & alioru'
 aliterq; p' dicitur n' p' dicitur qua' e' de' p' dicitur locu' ad ducendib;
 19 e' in 2do & t'rona c' 23. ubi aperit dicitur
 ee' op' dicitur item 2do & t'rona c' 10 t'p' 58 ait.
 Deum univ'rsu' oib; p' dicitur modis co' dicitur elegant
 p' dicitur vera admittit, ipse q' dicitur illa poterant
 imp' dicitur. In 2do Metaph' c' 1. t'p' 1. docet causa
 p' dicitur ceteris ee' caus; ut p' dicitur q' locu' p' dicitur & t'rona
 ad dicitur autem Deu' n' solu' motu. p' dicitur p' dicitur

rem q² motu creat² caas. fecisse. Insuper eode² lib.
 c. 2. pbat n^o dari q² cessat in n^o finit² in causis
 agentibz s^z tandem pueniend² ee ad una omni,
 in rem effectivem caas item v^z Metaph. c. 7.
 textu 28 ait: Calu² de naay de naay pendero n^o deo
 de cap 9 text: + 3. Den² absolute principiu² causaz
 vocat. Et q²libz oibz, mani² fex² colligit² deenti
 creatoz p² n^o fuisse den²q² efficien²z, mundi
 caas esse. Qua n^o in g²ham allata p² oia
 fte solunt. Si dicam² p²tem ip² lib² i² d² bin
 ra s^z d² rante² ulioac² l²ubi² ee q² sit in² rone,
 mutacoac² ac t²pe; hac n^o ex² n^o b²ilo² n^o b²ilo²
 Ecce p²tem antea existens d² p²ut² de² v^z p² oibz
 aut² l²ubi² p²tem n^o g²ham afferri solit² p²tem
 difficultatis. Sore n^o it² q² e² in 2° de Metaph.
 text +. ubi sic p²stat: quapp² inq² p²tem
 p² existim² necesse e² necessaria ee; n^o n^o q² q² uca
 q² n^o vera nec ill² cas aliq² e² ut sint s^z illa
 alijs. s^z de² l²ubi² illum p²tem ex² p²tem d²
 mittere s^z sic ill² p²tem p² existim² ut p²tem
 p² n^o b²nt² aliqua² caas ut sint aliq² t²pe, aliq²
 non s^z illa p²tem caas alijs. v^z s^z inferioribz per
 nom² cali q² n^o sint q² n^o b²nt² q² n^o b²nt² q² n^o b²nt²

R. De² ad g²ham
 loia² p²tem

ad ista: quom' b' g'f'it illa recipere & se sempiternu'
 abente sempit' 1o. 2do ita: principia st' g'f'it
 x n' intelligat st' principia notitia corporu' calef'it
 n' b'nt caas ut sint adq' mobilia ita ut ipsa quog'
 ardu' moveant' s' st' caa' alijs x corporib' calef'it
 lib' sublimari' ut moveant'. 3tio ita ut sempit'
 sit coru' q' st' x corporu' calef'it & st' g'f'it
 q' nunq' intereunt principia x caas efficiunt'
 sine & exemplar q' ipse d'g' e' n' d'cto causam
 q' omnium sensu ac in d'cto necessariu' e'.

Utrum Mundus fuerit
 ab aeterno

Quaestio 3ta.

Alijs verbis proponi solet q'stio haec an motus sit aeternus, ^{st' n' b'nt g'f'it}
 ng. Idem autem quib' sine hoc sine illo no' q' ab ^{5o q' n' b'nt}
 na' utru' aut' a' d'um' aut' n' a' d'um' a' d'um' quog' aeternus
 nu' aut' n' a' d'um' sit recte e'. 1a n' q' n' b'nt h'c ^{1a q' n' b'nt}
 erit b'ntale copediens 1o q' sit sc'ntia nova caas ^{1o}
 g'firmabim'. 2do arg'ta g'ntia d'f'olue'm'. 3tio ^{2do}
 quora' anni t'p'is mundus fuerit g'dit' sub'ingem'. ^{3tio}
 Quoad 1m' attinet tres st' ut p'og' fuerit o'lm' ^{1o}
 h'c d' re sc'ntia: Na' p'iter h'c lib' 8 p' d' d' 1o
 De celo ut item in 2do d' g'raone & 12 Metaph.
 ep'ist'navit mundum hunc ^{nunquam} ~~non~~ g'f'isse quem

sequi Americos & phis. & se d' calo & p'culy
platonis in lib. d' mundi unitate quādam aut
' desint q' dicāt Artem hanc sibi per hanc non
ut de monstrata' oio p'suasio s'nt & babilone
Dialecticā rōibz agitare ac p'serim eos corrigi,
ere uoluisse q' mundū p'p'io motu g'ratum esse,
rebant; in aūg' g'firmationem afferūt id q' d'fferret
Artes 10 cap. sitie mundi atq' ex rō' p'blona
Artem uelut Mundū uocārit. Mundū tū illi atq' oio p'p'io
mentali longe g'formig' e' q' p'pe q' in ullū p'tia dog'
ma tam g'stant tanq' p'tiaut' tuch' Sandigna,
q' magna' doctrina' sua p'tem ac p'cipua' d'cti,
genit'is p'p'io motore unica hāc a'p'ro'ione uelut colu
na firmissima sup'fixerū. In rōpiū' e' mundū
e' atq' ideo p'blona Dialecticob uocauit q' p'p'io
ret complures sapiē' rōie in s'g'nes uirab' op'ionē
fuisse g'traria' idq' ad p'blematis rōe' s'ab' op';
Denide dicit p't' illū' id n' ex p'p'io p'p'io p'p'io
cā' p'p'io p'p'io in exēplis uel ueritat' h' rōp'io.
Contra n' mundū hanc aliq' uocasse cū ante n' uel
p'leniq' aliq' p'ti' uel uel h' h' p'p'io et Arto rōp'io q' n' o
d' calo tēg' 102 uel n' q't mundū g'ratū: Arto p'p'io
in fura q' r' 8 uo p'p'io. c. 2 q. 3. art. 10 uocant

Artem uelut Mundū
uocārit.

Da p'p'io

Conimbr: P^rincipio est a^{nt}q^{ue} fontib^{us} uniuersa gra^{ti}a
 bibite Dr^o P^rinceps Ling^{ue} episcopus or^{di}nans He^lio^l
 & Honory q^{ui} res p^{ro}pheticas ac diuinas poeticis scripsit,
 int^{er} quos deinde sentit q^{uod} in^{ter} p^{ro}ph^{et}as n^um^{er}o,
 ranti. Qu^{ia} in p^{ro}ph^{et}ia abierit n^{on} explorat^{us}
 n^{on} habet: s^{ed} n^udi ad^ueritate a p^{ro}ph^{et}ia n^{on}
 gata p^{ro}ph^{et}ia q^{uod} hoc plurimor^{um} SS^{an}ct^orum aut^{em} s^{an}ct^o
 te roborat^{us} est p^{ro}ph^{et}ia quosq^{ue} atq^{ue} hoc ip^{so} ex^{em}pli
 mar^{it} ut Laert^{ius} in vita p^{ro}ph^{et}ia p^{ro}ph^{et}ia
 s^{im}ilia p^{ro}ph^{et}ia Cicero in Tuscul^{ana} q^{uod} p^{ro}ph^{et}ia atq^{ue}
 utaki a Conimbr. loco. ut. Licet q^{uod} ad uniuersa
 attinet ca^{usa} p^{ro}ph^{et}ia in finit^{is} saculor^{um} a^{nt}q^{ue} n^ullo
 utroq^{ue} tenere d^{if}fur^{re}ntes fecerit tu^o dem^u ex
 gelosio illa de formi ip^{so} in p^{ro}ph^{et}ia ordi^{ne} uero
 case n^ullo de cent^{is} d^{if}figuris eiq^{ue} p^{ro}ph^{et}ia
 decorasse atq^{ue} ita dem^u mund^{um} compe^gisse. In
 cui^{us} rei q^{uod} p^{ro}ph^{et}ia p^{ro}ph^{et}ia He^lio^l p^{ro}ph^{et}ia
 n^ullo aliam sentia refer^{re}. Erat n^ullo ille olim
 mund^{us} in formis d^{if}figuris n^ullo d^{if}figuris rerum
 n^ullo integritate sua forma adept^{us}: Na^u n^ullo d^{if}
 telly cent^{is} su^o p^{ro}ph^{et}ia fundam^{en}to rer^{um} omni^{um} p^{ro}ph^{et}ia
 erat n^ullo ali^o p^{ro}ph^{et}ia n^ullo certa sede uolubah
 s^{ed} n^ullo in solis n^ullo imota n^ullo s^{il}entio d^{if}figuris
 loquebant; aliud ex^{em}plabat n^ullo qu^{ia} in formis

diffusa nra sequentes anteq' p'ncipiū illud a
q' p'ducta & g'st'uta s' d'ia salubre m'ra mod'
deponēs munda' m'rao redderet calig' a' d'era
& pelagg' a' g'p'ne te distingueret. Quē Ep'e
1° meloneta +. ex q' q' cō radice ac g'nt' p'io
cipio nihil n' g'g'm' ordinē s'm' & forma' p'p'iam
acceperunt.

3^a sententia

Christiani n' d'ivino fidei lumine illustrati in dubitatis
credunt unanimiq' q' sensu salent' munda' h'nc et
et'as nō fuisse s'z m'rao sp'is d'ei creatis n' p'io
ac voluntate p'ductū fuisse: q' fides catholica
& orthodoxa 1^a & infallibili veritate n'ra aduē
santū sibi errores quasi acubula' s'p'it' omniq'
altitudine extollentē se aduers' s'iam d'ei ierit.
Vt n' aut' aliq' e' f'ctis v'bis q' docuerit m'rao
dum n'cepisse ita voluerit illū n'cepisse q'nt'
xp'iana fides docet n'c'it' e': Nam ut v'be li
cet apud Antem' p'loriq' ex cl'as r'ndiq' omniū ep'is
congerie eū g'd'it' e' arbitrabant. Sed apost'is
xp'iana f'ct' 1° ex d'ivinis literis Gen' 1° p'
p'ncipio creatū d'z q' c'lm' & terra: Quo loco
p' p'ncipiū m'rao sp'is it'iq' ante q' m'rao n' c'et
definitū e' in Conil' Lateranēsi sub Innocētiō
III & d'ab'et' in capitulo Firmis' & s'm'a Trinitate

probatur 1°

De fide catholica atq; ita in ista h. S. Patres. Dem.
De fide vobis /o Deus ea vobis g. bidit mundu' q. affixi
na' cet ut se ipf. g. ditorem ee atq; adeo potam
ac p. f. h. uem sua' d. lararet: Sed ad eam vobis
m. se p. h. ebat ut m. d. y. g. doret n. ab ar. no. s. m. h. o
atq; t. p. u. ante q. n. e. p. h. i. f. f. e. t. : q. ad ar. no. s. m. h. o
t. p. u. m. u. n. d. u. f. u. i. s. s. e. g. d. i. t. u. m. a. s. s. i. m. a. t. u. m. e. : e. t. e. n. i. m.
s. i. m. u. d. y. n. i. c. e. p. i. t. e. e. m. a. n. t. e. a. n. t. e. a. n. f. u. i. s. s. e. t. f. i. t. e. a. p. p. a.
r. e. t. i. f. f. u. m. n. o. e. p. s. e. s. e. b. n. f. u. i. s. s. e. c. a. e. a. l. i. c. u. i. q. e. p. h. i. s. t. o. r. i. e. ;
q. n. e. s. t. s. e. i. g. n. i. f. i. c. a. t. u. m. a. d. e. p. r. o. r. e. n. u. s. c. a. r. e. n. o. p. t. : q. s. i. m. u. d. y.
u. o. a. t. e. r. o. f. u. i. s. s. e. t. n. o. a. q. u. e. f. i. t. e. i. t. t. e. m. f. o. r. e. t. i. f. f. u. m.
D. e. i. o. p. p. e. e. : u. o. q. u. o. s. q. u. o. s. p. e. n. o. d. i. t. i. b. i. f. u. a. p. e. r. u. n. t. a. d. p. e. o.
t. a. l. s. o. b. i. t. u. m. u. o. e. q. n. i. g. t. h. a. n. s. i. s. p. e. z. n. s. u. p. p. e. h. e. t. f. i. r. m. i.
a. l. i. q. u. o. t. a. m. r. e. d. e. n. s. i. t. e. s. i. n. l. i. b. e. t. d. i. m. i. n. u. e. t. p. o. m. n. i. a. i. p. s. u.
r. e. s. n. i. g. t. a. n. t. c. o. p. l. u. r. e. s. s. e. n. t. i. u. n. t. a. n. t. d. i. u. t. i. d. f. u. l. s. u. m. e. s. t.
p. o. s. t. a. n. d. u. m. : n. a. o. m. n. i. a. a. n. t. s. a. l. t. e. r. e. p. l. e. r. o. u. m. q. u. o. s. a. p. e. n. s. u. g. n. o. l. u. t.
i. p. s. i. g. n. a. a. v. o. s. u. e. t. e. s. t. i. m. o. n. i. u. m. e. e. u. n. d. e. : s. i. m. u. d. y. n. i. c. e. p. i. s. s.
s. e. v. o. s. a. n. t. c. e. r. t. e. p. l. e. r. i. q. u. e. f. i. t. i. p. p. u. a. p. e. r. u. n. t. a. t. e. p. o. s. t.
c. a. l. o. p. a. u. l. o. a. n. r. e. t. u. l. i. n. g. : 30. s. i. m. u. d. y. a. b. a. r. t. e. f. u. i. s. s. e. t.
e. x. t. a. n. t. u. b. i. q. u. o. m. o. n. u. m. e. t. a. r. e. m. g. e. s. t. a. r. a. o. m. n. i. a. t. a. t. e.
a. n. t. i. q. u. o. r. a. u. t. c. e. r. t. e. a. n. t. i. q. u. o. r. a. q. u. a. s. p. a. t. i. n. q. u. i. n. q. u. a. l.
s. e. s. m. i. l. l. i. u. a. n. o. n. u. m. : a. t. e. n. d. i. m. o. n. u. m. e. t. a. n. i. s. p. e. s. t. a. n. t.
m. u. d. y. i. g. r. n. o. f. u. i. t. a. b. a. r. t. e. M. a. i. o. r. p. a. t. e. t. q. a. n. o. b. i. s. i. n.
g. r. a. t. q. u. a. a. t. a. r. e. f. l. o. r. e. v. i. n. t. a. n. t. i. m. i. n. i. s. t. r. o. r. e. s. n. o.
e. i. n. t. e. b. a. b. i. l. e. m. f. i. n. i. t. a. p. e. d. e. n. t. i. n. a. n. o. n. s. e. r. i. e.

atq; anim' ubiq; homin' q'q; q' ut p' Melap' i.
 ut artes arte inuit d' soc. Sed respondet alii m'
 di fabricatores homin' memoria' artes & scripta
 infortitudine quada' d' n'isus q' calamitate una in locis
 aqua ignisq; perijisse. Sed nihil fuerit licet n' aliquot
 p'variales cataclisimi extiterint licet et n' d'um
 epitato in naa Sulphurea subterranis locis n'ca
 die aliq' terram' tractu' perierint fulsini' h' sp'gi
 stimare ulla' ee in naa n'ca q' toti terra' mundat'
 aut incendim' p'it m'ebere ut p' Meteoror' et
 Artes aiaturcht. Accedit huc q' oia h'nc sunt uolunt
 ad n'itatu' p'opant; abscondi' aut n'ra aserere id q'
 ab oi' uoluntate salu' p'na'it iam tadez q' n'ca
 tabescere. p' h'ra id q'q; arguta m'idi et noua p'ore
 d' h'c Inadentia reprinck p'p'rim' apud 2 de cogit
 d' p'ctos.

2 de cogit p'p'rim' arguta q' p' at n'itase m'idi afferunt epigini' p' no m'idi ut
 q' d' h'c p' h'ra
 Vid' p' h'ra et p' h'ra
 D' h'ra p' h'ra
 1^a
 2da
 Arguta q' p' at n'itase m'idi afferunt epigini' p' no m'idi ut
 ubi e' apud p'p'rim' q' lib' 10 sua p' h'ra oia p' h'ra p' h'ra
 & m'idi quoz p' h'ra soc' soluit: nob' p' h'ra h' h'
 expedient' supponim' aut p' h'ra ee p' h'ra
 ep' q' h'ra p' h'ra. 2do d' h'ra ee agent' h' h'ra ang'ra
 e' h'ra ut oibz q' ad agenda' uocia p' h'ra p' h'ra
 h'ra h'ra p' h'ra non agere q' fit ut nihil extra se uocia
 uelit q' sequent' nec efficiat; uoluntat' o. 2da

20m omnin' caa e' efficiend. q' mdy aiaduerfio
 fte negotio foluunt argntia qua' p'fima. p'leraq' n.
 ut probant den' agere ex acitate naa ut creand
 ee' n'pofibilem aa' q' fites in p'p'of ut alibi doc
 no' argntia Ma' ja e' atia aliq' feq'et illa' fic Argm' m
 ei' ex aliquo fup'ari p'io' f'cto & dei r'og' ex p'ri
 ori & ita deinceps. Itz in' art. hoc quo' p' 22.
 tex. 4. Mobile p'ig e' motu cui' e' f'ctm' f'ctm' igr' 2d m
 illud aut e' actiu' aut g'ratum fi g'ratum e' p' n'c,
 tum g'ndez, f' motu g'ratu' nil' f'ct' q' motu' fuit
 p'ior f'cto f'uo. Item in' tex. 10 ait: t'p'g' actiu' 2d m
 e' q' fi' u' tunc uerum' eet' d're t'p'g' iam & p'ig' f'ndali,
 q' non fuit: Sed p'ig' & aliq' f'g'ant t'p'g' q' t'p'g'
 fuit in' t'p'g' no' fuit. Hec mdy argntia nihil' gelu
 duat q' naa f'ula e' ex n'ilo f' motu & f'cto 2d m
 f'fup'ofito. S' h' d' & mobile f'ctm' motu' i' creat' 2d m
 p'z originem d'uit & p'ig' u' & aliq' in' locutione 2d m
 illa' n' f'g'ant uerum' t'p'g' f' imaginariu' ut in' d'icim' 2d m
 extra' celu' n'bil' e' illud'cepta' n' f'g'at ueram' f'ima,
 ginaria' t'p' loci' diff'iam. A to' p'ig' & naa' ex p'ofri Argm' 4m
 bilib' f'it id' q' n'clig' e' n'clig' aut e' m'udu' ee' ac' f'
 f'ufre: f'iant n. n'clig' e' e'p'oe q' no' ee' ita n'clig' e'
 f' ee' qua' aliq' n' ee' q' m'udu' f'uit ab' a' no
 ita p'ig' tex 48, & 56. & de' neg' Minorum 2d m

cherus sta.

Ad p[ro]b[an]d[um] quod r[ati]o creatura n[on] est ut p[ro]fit[ur]
ut aliq[ui]s n[on] sit negat[us] in n[on] est r[ati]o d[omi]ni angu-
stas & p[ro]p[ri]a n[on] est hoc n[on] declarat ut p[ro]p[ri]a n[on]
dignat[ur] sed ex o[mn]ib[us] r[ati]o[n]ib[us] quib[us] ut p[ro]fit[ur] ut p[ro]p[ri]a
et ut p[ro]p[ri]a obicit s[ic] ut r[ati]o est p[ro]p[ri]a: Si r[ati]o
reip[s]a ita i[st]a s[ap]ia s[er]v[ati]o[n]e voluntate & actio[n]e
p[ro]p[ri]a dicitur creatura ab a[et]erno t[em]p[or]e g[er]it[ur] necesse fuit
ut creatura ab a[et]erno e[st] p[ro]p[ri]a s[ed] n[on] e[st] p[ro]p[ri]a
q[ui]a & c[on]sequen[te]r. Maior p[ro]p[ri]a q[ui]a p[ro]p[ri]a s[er]v[ati]o[n]e
actu ca[us]a effect[us] n[on] est s[ed] in ca[us]a in actu n[on] est
aliud sit qua[m] ca[us]a effect[us] p[ro]p[ri]a: e[st] aut[em] r[ati]o
in actu n[on] p[ro]p[ri]a qua[m] p[ro]p[ri]a s[er]v[ati]o[n]e voluntate
& actio[n]e sua. Minor p[ro]p[ri]a n[on] est r[ati]o s[er]v[ati]o[n]e voluntate
& actio[n]e d[omi]ni n[on] est aliud e[st] in reip[s]a qua[m] i[st]a
d[omi]ni q[ui]a in d[omi]ni ab a[et]erno fuerit et ca[us]a r[ati]o est p[ro]p[ri]a
d[omi]ni in actu fuit ab a[et]erno q[ui]a n[on] est ab a[et]erno
p[ro]p[ri]a e[st]. Si dicat[ur] n[on] fuisse s[er]v[ati]o[n]e ab a[et]erno in d[omi]ni
in respectu ad creatura[m] ut p[ro]p[ri]a. It[em] obicit
p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a actio[n]e & p[ro]p[ri]a creatura[m] ca[us]a
e[st] p[ro]p[ri]a illo respectu in sit e[st] p[ro]p[ri]a ac p[ro]p[ri]a
n[on] est n[on] est actu illu[m] respectu d[omi]ni ab a[et]erno fuerit
ut n[on] fuerit n[on] p[ro]p[ri]a creatura[m] n[on] p[ro]p[ri]a s[ed]
p[ro]p[ri]a voluntate sua divina t[em]p[or]e p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a
q[ui]a n[on] i[st]a e[st] ab a[et]erno. Quare deinde respectu

esse facte realis an int. sic realis qd ut nung' deq
 illu' t' & sic nung' qd dicitur creatura ut ab alio
 hinc; na' in deo sit est indeq' necesse e' nisi
 m' n' sit aliquid esse & aliquid n' esse aliquam
 realitate, tunc n' recipi' mutare & aliquid ei aut
 daret: si aut dicitur respectu' illu' ee' ratio tunc
 nihil ad rem respondeat qd respectu' ratio n' p' r
 deo ee' no' agendi. Ad hoc argum' respondet dicit. *Respondet*
 dicitur ca' n' sufficienti in actu posita aut agit ex ne
 cessitate sua aut libere ut voluntarie: priori ca' in actu
 sufficienti posita qd nung' sequi effectus posteriori e' mi
 nime s' h'c totu' qd ca' vult ut sequat' effectus: deo
 n' e' creaturam efficiens ca' libere q' sit ut quomodo
 fuerit in se ab a' tota illa voluntate & uoluntate sua
 ac voluntate qua creaturam s' dicitur creaturam fuerit ab
 alio in actu minime n' ab alio foret sicut effectus
 s' tunc qd uoluit effectus ee' ratio in se. Unde licet
 concedat deo p' fuisse in eadem dispositione in qua
 modo e' & qua tunc fuit qd mundu' s' creavit regale
 in effectus p'ea sicut ab alio ut deo postea muta
 tunc ee': Ille n' solum mutari de q' id alit' se ee' uel
 aliud uult qua' antea s' deo n' aliud uult neq'
 alit' se habuit qd mundu' s' dicitur qua' antea ab
 alio q' no' est mutatus p' minor q' eandem

Entitatez eandem oio actioe sunt ab a Pao qua dicit
pa mundu' p' dicitur & in dit illi accessit in p' respectu
q' dicitur sicut quatenus s' terminare g'ipit relatu

Explicit ^{quod} ~~omni~~ ^{quod}
relatiue s'ue voluntate
no' a'no' p' dicitur
s'ue h' voluntate
cuius seq' dicitur

na creatura ad creatore refect. Quo no' aut ab
a Pao p'it s'ue voluntate mundi q' dicitur ut in mundu'
n' sequat' ab a Pao s'oc ut s'it' excepto. it' q'is q'is no'
p' dicit' aliq' q' e' agent' libere s'om' s'olito p'p'it
ut erat ut post' no' s'em h' aliq' d' faci'at; clare
id q' futurum e' no' e' s'it' in ipsa d'no' no' t'ale p'ri
voluntatis op'ate qua id fieri p'cepit; q' multo ma
gis de d'no q' e' agent' libere id d' dicitur e'
e' p'p'it' in s'olito' s'ent' ag' d' p' dicitur. Et licet
in d'no' s'olito' alio' d'no' s'olito' e' h' mutao' & s'ue
causa n' in ulla e' mutao' in ag' d' p' dicitur h'it
co'p' p' dicitur; ita et licet de h' mutao' & s'ue
in causa' d'no' effect' s'ue' s'olito' a' h' s'olito' ula
in ipso d'no' mutao' d'no' s'olito'. N' q' s'olito' s'olito'

Obiectio alia

Dicit impo'ssibile e' ut a voluntate antiqua q' dicitur
actio noua sicut impo'ssibile e' ut a voluntate noua

Solutio

q' dicitur actio antiqua: Sed de voluntate dicitur
q' non' m' dicitur q' dicitur e' e' nouam antiqua dicitur
quoq' no' q' in a Pao s'it' a quo m' m' dicitur ab p' dicitur
e' ut in h' s'olito' s'olito' q' dicitur: na' ut s'olito'

Entphtia di qd i uoluntate arti nre apud se saluat
 post duos amos Roma pfrisi illa pfecto effecty
 nouus d' artio noua fueret a uoluntate arti
 qua q' 2by amib at pfectione hanc deceunt. Sic
 et Reg ab epro decreuit in tpe munda hunc
 effectum nouu pducere q' hanc dubie a uolunta
 te pdit antiqua q' a pna.

Ad qm q' attinet fuerit q' munda i hio autum i m
 Septembri mēse pcreatu p p m arant in q' lq' p' hūl
 ensis d' h'rang in 10 cap Gen. iō pna e' pna lege
 a Moyses p uulgata' tēpore numerarūt mltū amū
 ab dco mēse ut s' Hieron. in 10 cap Ezech. autor
 e' nec mltū ei fuisse cā nisi q' h' mūdy nre
 frat ac p m d' e' et p m' anag. 2da iō. Comenies
 erat ut arbores in statū pfecto atq' uideo um
 fructū q' iā maturis a dco crearent; h' q' a dei
 pfecta s' op'ra hūm ut emti fructū p m' nre
 ut parentū atq' p' arantū ab mēti pberent;
 q' u' in Septembri mēse h' h' m' fructū maturi
 e' ad e' hūm apti e' soleant incredibile e' hūm
 eo nre arbores adeoq' mūdy hūm p' d' m' p' h' e'
 Sed h'ac tantū n' s' ut a' e' i' s' p' hūm p' h' a' h' y
 cedat q' t' mūdy h' h' m' fuisse t' p' h' u' n' n' m' p'
 s' h' h' m' ut Aprilis quod nunc illū aniu' p' h' e'

Ad hanc sententiam
 de creatura
 sententia

SS p' hūm p' h' a' h' y
 sententia

consuati cernunt & alia quoque scriptura dei opera
ita fuerit ut liberati populi Israelitici de Aegyptu
to Incarnatio Mortis & Resurrectionis Christi etc. Ad antequam
valemus ad partem veteris & astrologorum quae per se sola
re veluti a principio mundi aspiciantur auctori
as: quae nunc ad anni tempus fulserunt in gratiam
et propagationem rerum apertissimum est. Deum autem per se
ita opera. Adde quod ipsa mundi consuetudo quae est
certum in diebus est illi tunc in corpore. Sed per se
singulis sententiae sunt et quaedam quasi traditio angli
sunt per se in hunc modum: Solent enim nonmet autem
per se et quibus est et poeta latinus et doctus Georgianus

Nam alios per nascendi origine mundi
Illiusque diebus alius laborare tenorem
Crediderim: Veri illud erat verum magnum agel
Oribus & Lyberis parcebat flakibus Suri

Ut hunc Mundum potuerit esse
ab Aeterno

Quasi et

Licet apud eos quae fidei christiana lumine illustrata sunt
certis spectat ab aeterno mundo non fuisse disputant in
gra per se et theologiam quae sunt. Verum absolute
sunt per se mundi esse ab aeterno potuerit. Cuius
mundi.

mundi pres nana sint qui pr ante ea mundi ab al
 no e potuit q ad ab an in im q ad aliquas pres
 qual d quo illa sint. praerea in qm potuit
 res aliq creata ee ab alio spie qm vntate
 res potuit se coexistere deo ita ut nq fuerit
 vera dte deo e d talis creatura n est. Neq in
 qm ubi aliq creatura ita potuit deo coex
 istere ab alio ut n fuerit a deo q dicitur hoc
 a asserere insana e ut ait p. ceteros August.
 Nam se nq indicat ut aliq pter deo n sit
 effectus alteri. Et qm et hie n de successione
 se de nstantanea rei p ductione q fiat ex nullo
 p iacente pto; na q successione p dicitur posterio
 e pte sua ca p dicitur sicut e id q p dicitur
 ex nra. His pmissis quatuor se de p p pta
 q sine sentia q by abbi pta se Scoti q in 2do sent.
 dist 1a q 3. vna q p hmo ptem pblematicae de se
 dit. 1a opinio teag extrema affirmat potuisse
 mundu ab alio p duci q ad ab sua ptes su
 ulla q 2ty exceptio ne ita Gregorius Niniense in 2do sent q 3
 2da. Gabriel id de d atq pting tot ab q gredit m p
 ta ubi pte dicit.
 2da opinio e systema negat mundu quoad ulla oio p 2da
 potuisse ab alio ee ita tot q p 2. q 2. d atq no pau

quatuor p p pta
 de p p pta

finem ducere quod de eo finitum tempus principio finitum
 dicitur et non de principio excludit. De motu recto
 Ad dem ostendit quod aliquid est in reflectione aliter in
 reflectione; De priori eadem est ratio quod motu cir-
 culari de 9o punto post: Posterioris non potest ab alio
 esse patet ex manifesta gradatione sequente quod sequi
 non motu aliquid rectum esse finitum et non esse finitum
 pro Mobile ab alio recta linea motu dicitur ab
 gub. Primum v.g. fuerit germania quod sit motu
 iste finitum ut infinitum quod finitum sit est clarum quod ter-
 minum accipit quia primum germania finitum dicitur
 gub: quod nihilominus sit infinitum non minus est evidens
 quod mobile ab alio gradatum est quod primum et motu
 durabit quod infinita durare. sequitur et duo mobilia
 quod in altero duplo velocius movetur altero quod eodem se-
 mihis in finitum: quod tardum si ab alio motu est quod
 illi terminus appropinquat in finitum spatium quod fieri solet dicitur
 primum: quod in altero duplo velocius dupla quod quod portio
 et tardum superat in finitum spatium idem tardum post se
 reliquit. praeterea si ex almitate aliter ab oriente
 aliter ab occidente moveretur nulla maior esset ratio cur
 eodem quod post mille annos sibi occurreret et cur hic
 portio quod ibi sine pari sine in pari velocitate fe-
 rantur: quia nulla esset ratio ut loci ut tempus per dicitur

NB

medu foret nec una magis minus distaret ab
una pte infinita duratio ut spatij infiniti quam
ad aliam: qd moty recty sicut reflexioe n potuit ee
ab aetno. Qd aut moty circulari ab aetno ee
no potuerit sic pbr Vbi dicitur qd pbr nullo modo
cum nbt infinitas sicut circulari calu necesse e dari
sicut e vltima qd et necesse e oes ee finitas ac pde
ab aetno n ex ipse pbr minor. Vltima dicitur
tum e sicut ea dicitur qd si n daret sicut ante qua
habet alia finit et sequet et ante oes collatione pmp
tas aliquam finit qd impossibile est cum sic oes finitas
e n oes finitas finit sequa pbr qd n finit
in tota collectione qua n ois finit finit gineat
pbr ois qd sequit iam n finit finit n ois ante
sicut dicitur diem infinitos dies e infinitos noctes
ee transactas sicut sequent e impossibile qd e pbr.
Minor sic pbr si ex illa nocte ac diem multa
tudine finit numerum infinitorum dierum finit
infinitam noctem multitudinem accipiat sicut colle
tionem utraqz erit infinita qd stabit finit pbr
aqualit e hinc qd n coincidet mit se. Atqz si
tpre infinito aliud tpq infinitu abijiciat emerget
tpq utriusqz infinitu qd tpq qd ex dierum noctum
multitudine coalescet utriusqz. ta usqz antea
ore qua usqz posteriori ptem erit infinitum.
Confirmat Argm qd finit finit sicut in infinitu

Stenae uerq; orientem ad boream ab ora uerq; occiden
 tem infimae & duaba whing. - tam uerq; orientem
 qua uerq; occidentem infimae et ita et infimae
 sunt expanse emergeret si tpo unum infimae alteri
 fite infimae aduigeret. & si calu' ab aetno
 motu fuisset tam dubie scitis circumlocutionib; po
 tuisset a deo creari angelis & ea' mox in finiti
 angeli a deo f. d. u. l. i. existeret. & si uultu aetno
 nra multitudinis existeret n. p. s. t. e. & ita et sic
 in nulla uia p. t. ut calu' ab aetno moueat.
 Contra tam g. l. u. s. t. a. m. ita licet arguatur si calum
 & itigra ab aetno fuisset ut calu' ab itigra mo
 uerit ut g. e. s. e. r. e. t. si mouerit ia' motu aetno
 no. si g. e. s. e. r. e. t. in g. e. s. e. r. e. t. a. h. u. d. s. i. t. q. u. a. p. r. i. u. a. t. i. o
 motu aetno rei ad motu' n. e. g. a. t. i. o. n. e. m. n. e. g. a. t. i. o. n. e. m. n. e. g. a. t. i. o. n. e. m.
 o. u. q. u. i. d. e. m. a. b. a. e. t. n. o. g. e. s. e. r. e. t. i. t. a. & a. b. a. e. t. n. o. p. o. t. e. n. t.
 uerit p. s. e. r. u. a. t. i. o. n. e. m. i. n. i. t. i. g. r. a. a. d. m. o. u. e. n. d. u. m. f. a. m. i. l. i. a. s. a. b. i. n. e.
 de suppetat. & de h. calu' t. n. n. e. g. a. t. i. o. n. e. p. r. i. u. a. t. i. o. n. e. m. n. e. g. a. t. i. o. n. e. m. n. e. g. a. t. i. o. n. e. m.
 non p. r. i. u. a. t. i. o. n. e. m. q. u. i. d. e. m. a. d. m. o. t. u. m. a. b. i. n. e. p. r. i. u. a. t. i. o. n. e. m. n. e. g. a. t. i. o. n. e. m.
 Dum aptitudinē n. e. s. t. e. t. p. r. o. p. t. e. r. q. u. a. e. s. t. a. p. t. i. t. u. d. i. n. e. m. n. e. g. a. t. i. o. n. e. m. n. e. g. a. t. i. o. n. e. m.
 ad motu' sit affectu' n. e. s. t. e. t. p. r. o. p. t. e. r. q. u. a. e. s. t. a. p. t. i. t. u. d. i. n. e. m. n. e. g. a. t. i. o. n. e. m. n. e. g. a. t. i. o. n. e. m.
 n. d. e. p. i. d. e. r. a. t. a. f. u. e. r. i. t. u. i. c. t. y. q. u. a. m. o. b. i. l. e. i. l. l. u. d. u. d.
 a. c. t. i. o. n. e. m. e. d. u. i. p. o. t. u. m. m. o. b. i. l. e. i. l. l. u. d. a. t. u. m. m. o. u. e. r. i. c. e. s. t. e. n.
 d. u. e. s. t. i. t. u. t. u. r. u. i. c. t. y. a. c. t. i. o. n. e. m. m. o. u. e. r. i. c. e. s. t. e. n.
 t. a. n. d. q. u. a. d. e. t. i. c. t. u. r. L. i. c. e. t. a. p. t. i. t. u. d. i. n. e. m. a. d. m. o. t. u. m. g. u. e. r. i. t. u. r. n. e. g. a. t. i. o. n. e. m. n. e. g. a. t. i. o. n. e. m.
 at calu' ab aetno n. e. s. t. e. t. p. r. o. p. t. e. r. q. u. a. e. s. t. a. p. t. i. t. u. d. i. n. e. m. n. e. g. a. t. i. o. n. e. m. n. e. g. a. t. i. o. n. e. m.

Calu'

Solutio

Obiectio alia

Solutio

Conclusionem

ad artem reduci valeat. Sed non ex ista potest
nec ex gradu sine qua nota aditas induit.
Conclusio 2da si sola ppendamus aytma illa qd psta
et eologi sgti sgti opinioes sgti. qd habitio calens est
hinc sentia eoru qui aserunt res oca pmanes tan
corruptibiles qd incorruptibiles potuisse ee ad aetna probat
sac aserit. qd a neg ex pte dei neg ex pte rem ista
rum neg ex pte modi qd neg res qd dicit ulla inter
denq allata ee no q ostendat illud ee impossibile qd psta
fieri pt pte aut no ex pte dei qd in is alioq pt psta
potia infinita psta mdr solum. ex pte dei id ee impossibile
qd tunc aetna durao n eet eiq psta ut obijit psta
s3 hae no forma n est; longe n ad huc differet
aetna durao creaturae ab aetna durao re dei
na durao dei aetna e no inuariabilis tota simul ex
se d n ab alio emgm neg ee durao ex parte
Neg no ex pte rem istam opes mdr sakteng n
quoy impossibile ee mundi aetnitate in gelusione
positam: Etenim in ipso rety + ad psta n psta
m f h n e h a g h d u r e h i e t / o q h u t a h i q u a e p r i a
2 d o q f i n t . s t o q p i a t p m a n e n t e s . + t o q p i a t i n
c o r r u p t i b i l e s & a c c i d e n t a u t c o r r u p t i b i l e s & g i n g e t e b .
ut ex nullo ipom f capi n uere ostendi i impossi
bilitas reum dictarum aetnitate q. No qd
q a t m l l i g r e i e s t r i a e u t m u n e e x i s t a t & n o n t e

in forma ois adparat ab his & non ut coram dicitur solent.
 Potuit igitur quilibet res existere an quing in partem assequi
 natura atque adeo ab alio. Negat ex modo natura
 rei quod per se non est ut a se fuerit sed ut existat in
 alio in se non alterius id quod et fieret si ab alio pro
 duceretur: Si enim vestigium pedis esset ab alio ab alio
 esset a pede. unde parum efficiunt quod sic arguuntur.
 Nihil quod tunc esse potest nisi esse, potest esse ab alio sed quod
 est creatum tunc esse potest nisi esse & nihil quod est in se
 potest esse ab alio. Negat Almus quod de reo rei
 creatura non est ut aliqua non fuerit sed tunc ut ab alio
 non a se fuerit quod in se proficere. Sed aiunt
 creatio est per se ex nihilo quod in se oporet necesse
 proficere ipsa rem per se dicta quod necesse est ut antequam
 res esset nihil esset. Sed in se nihil proficere reo natura
 in tempore fiant substantia solis natura proficere lumine; motum
 aqua si ab alio sol fuisse lumine quod fuisse ab
 alio & necesse in tempore effectus solis existeret.
 Ex 3to cap. clarum est nulla impossibilitatis apparere
 id est quod natura sua firmi tunc ut ac stabilitatem
 est adeo quod maner est fte dicitur & itaque potest quo
 in finibus durare potuerit cum non esset in
 se aliquid quod sit per se aut posterius: esse natura prima,
 reus quod tunc tale totum simul est. Sed necesse
 ex 4to cap. apparet impossibilitatis reo in tunc

obicitur
 Solent
 obicitur
 Solent

mūdi nā si res sint incorruptibiles a' in p'ntia
mūdi nā & nāte ad n' eē de se s'cō utiq' nō
eē de illam' rōe ut aliq' n' fuerint. Si autē
sint corruptibiles et utiq' p' ab aliq' ab a' p'ro
neg' n' eē de rōe rei corruptibilit' ut aliq' n' sit
p' ut p'nt n' eē p' p'ntiam p' p'ntia q' n' p'ntia sit
ab nō esse; n' n' p'ntia ad nō eē s'cō p'ntia n' eē oppo
nit' actuali existētia. Atq' hinc patet n' repugnat
corruptibili rei ut infinita durare daret quoniam
ut dicitur e' n' repugnat ei existētia s'cō licet p'
q' e' p'ntia nō eē. Corrupti t' ab a' p'ro non
p'nt em' res corruptibiles. nā an quicq' p'nt
n' q' talis aliq' res corruptere p'nt in a' p'ntia
durat' infinita a' p'ntia anteriori q' sit ut e' h'ic
ut applicat' supra p'ntia eēt ab a' p'ro n' sit
aliq' p'ntia nō duraret supra infinita
durat' an sui e' p'ntia nō p'ntia ignōm
eā agere nisi p'ntia n' sit durat' a' p'ntia ant
riori. Cā h'ic rei e' q' q' p'ntia n' sit corrupti
p'ntia n' sit corrupti de q' p'ntia n' sit in a' p'ntia
e' ut si res q' corrupti ab a' p'ro fuit p'ntia illud
n' q' corrupti ab a' p'na durat' antec'edat
aliat' res illa n' erit a' p'na; imo nulla q' res
ab a' p'ro corrupti nō p'nt corruptio n' p'ntia

si scripto necesse videtur et illa corruptio in aliquo in
ti ipse gignat. Quod autem possibilitas ea neque ex
parte modi ostendat quo res a Deo & dicitur in se colli
gatur quod minime impossibile videatur ut Deo ex nihilo
quod dicitur ab aeterno in rem ex nihilo creari non sit
quod dicitur ea postquam a fuerit.

Ex dictis inferri potest quod non potuisse ab aeterno esse
eo non quod eam fieri arbitratum est: esse namque
eo pacto rerum generatio aeterna fecit, ut nulli
nulli solvere corruptibilem rem per creationem, si omnia
per generatio dicitur habuisse partem suam dicitur quod
fieri nullo modo potest: nam si alia per dicitur ab
funda certe per se in aeternum per se solus caelestis
videtur quod dicitur non potuerunt nisi per aliquot eam
solitaria ut equi vix & equam leonem & leonem
degeneraret per se nec supra caelestia nec
caelestia caelestia esse non habet ad eorum aeternum
per generatio nisi mare feminam per se generante.
At quod fieri per se solitaria vix vix leonem quem
aliquis aeternum & a quo caelestia per generante non
potuerunt remanere ut videtur ipsi per se cogni
tione tunc obscurum esse per se quod cum nihil apud
illud frequenter in hoc genere quod in nulla solitaria
corruptibilem per se dicitur fuisse aliquot solitaria
& dicitur quod alteris corruptio non antecesserit

quod dicitur ex dictis.

Nota.

ad hoc nulli equum fuisse que a infiniti ante ceperunt.
Inforti vero gratia sicut fuit qd dicitur autem
fuisse ab alio sicut qd dicitur a nimirum dicitur
de et sicut & alij rogales in finitum autem sicut
sicut magnitudine sicut sicut multitudinem
autem est autem a deo qd dicitur sicut gratiam
ab alio possent sicut n. sicut ne infinitatem
aerum admittere cogant. Rationales autem qd
infinitum autem n. uti in se ipso eandem sicut gratiam
se ab alio sicut in modo sicut sicut. Nunc n. qd
alium animalium generaliter quod ab alio si
en sicut n. sicut in gratiam humana ab alio sicut
est regent. q. n. aerum infinitate sicut sicut
sicut qd dicitur e. & sicut alij n. qd sicut sicut.
si n. res ipsa sicut de a priori qd dicitur nulla sicut
causa sicut sicut de. donec respicit in gratiam lo
n. ab alio est sicut sicut sicut n. sicut sicut
n. unq. loco sicut alium qd dicitur sicut eandem sicut sicut sicut
sicut.

Obiectio

Contra hanc dicitur qd dicitur sicut de in sicut sicut
in e. dicitur sicut qd dicitur ut ita ut alij n. sicut sicut
dicitur sicut tunc qd dicitur ut ita ut n. sicut dicitur sicut
sicut qd dicitur sicut creatura n. e. n. sicut dicitur sicut
sicut producantur nulla creatura sicut sicut sicut
sicut sicut sicut sicut n. sicut dicitur eandem alij n.

ubi in ^{no} p^odam n^ost^ori p^o dicitur in p^o dicitur inquit s^ore
 e^o q^o si in aliq^o n^ost^ori p^o dicitur n^o p^o nec ab aliis
 h^o esse. R^o dicitur enim aliq^o t^o p^o dicitur hanc uoc^o *Religionis*
 p^o dicitur a^o p^ognare in h^ore aliqua s^ore n^ost^ore n^ost^o
 media n^ost^o p^o dicitur d^o p^o dicitur s^o t^o p^ognari. *Unde quer*
 in n^o h^ore esse a se s^o h^ore esse a deo p^opendent;
 s^o q^o in reb^o nobis nobis q^o nec Et e^o ab aliis
 ab illo p^o dicitur cernitur ideo s^o et uocib^o uoluntur in
 reb^o p^o dicitur; quia et in s^o dicitur t^o ut p^ognari h^o
 t^o dicitur n^ost^o rei ad alia tang^o ad principia a
 q^o e^o esse illig. 2° ob^odit si creatura e^o *Statis ubi*
 ab aliis n^o differret in ea creatio d^o p^ognari id
 sequitur e^o aliis d^o p^o dicitur q^o d^o p^ognari Minor h^o q^o
 e^o alia d^o p^ognari q^o p^ognari. tam q^o p^ognari
 q^ognari e^o p^ognari caa e^o q^o p^ognari n^o h^o caa
 p^ognari q^o p^ognari. s^o d^o p^ognari. s^o d^o p^ognari
 res d^o p^ognari, q^o d^o p^ognari n^o p^ognari d^o p^ognari *Solus*
 n^o creatio d^o p^ognari in reb^o d^o p^ognari n^ost^o
 p^ognari manifeste apparet. d^o p^ognari qua
 tang^o reb^o n^ost^o e^o q^o an n^o erat. Et p^ognari
 quatenus res n^ost^o p^ognari accepto aliqua
 s^o p^ognari p^ognari a deo; aliq^o t^o n^ost^o
 et in e^o n^ost^o creatura s^o d^o p^ognari cogitac^o

designari ac notari pt: Si n. Angelis v. g. ut
atq. dicere q. dicitur a Deo q. dicitur ab ipso ut
suum esse; dicere idem q. dicitur a Deo
q. dicitur illi esse ut pariter et g. tinnat per
atq. tates. Obijunt q. dicitur in 12 Metaphysic.
16. id. dicitur in n. b. n. forma l. efficienti
causa q. forma pt. e. in lo. cuius e. forma effi-
cient aut e. an. sunt effectum. Sed de h. p. repug-
nare forma ea. r. e. q. forma e. actu utq. in
formas, ipsa e. an. e. p. p. s. t. u. ang. forma e. at
n. efficienti ut efficient l. repugnare ut p. t. a.
effectum; licet n. repugnare efficientes ca. n. n. n.
ea q. ft. t. p. e. sint in. sunt effecti p. h. i. n. i. n. e.
t. alia p. a. s. i. n. e. r. e. p. i. n. i. t. q. t. p. e. a. n. t. e. g. r. a. l. i. n. e.
effecta id. q. s. a. b. i. b. i. e. r. a. t. p. t. o. a. d. f. o. r. m. a. a. d.
efficienti. ca. d. i. s. t. i. n. g. u. e. d. i. Sed de h. p. t. o. t. o. t. o.
ut. l. o. c. o. n. t. r. e. ca. a. b. e. f. f. i. c. i. e. n. t. e. s. e. i. n. t. i. g. o. n. e. s. e. f. f. e.
t. i. s. s. q. ca. a. b. n. o. u. e. t. e. s. l. ca. a. b. e. f. f. i. c. i. e. n. t. e. s. q. n. o. t. e.
aliquid efficiunt; hab. n. p. i. o. r. e. s. e. n. e. c. e. e. n. a. n. o. u. e. n. t.
p. s. u. p. p. o. n. i. t. n. o. t. i. n. o. t. y. e. t. e. f. f. e. c. t. u. i. q. n. o. t. u. s. q. d. u. i. q. o. v. o.
aut noty fit in t. p. e. q. n. e. c. e. e. c. a. n. y. n. o. u. e. n. t. y. t. p. e. p. i.
o. r. e. e. e. f. f. e. c. t. u. i. p. n. o. t. u. s. q. d. u. i. b. l. Sed de h. p. t. o. t. o. t. o.
l. o. c. o. i. l. l. o. h. u. i. s. g. e. n. e. n. e. l. l. e. f. o. r. m. a. p. t. e. e. i. n. c. o. p. o. s. i. t. o. i.

Obijunt q. d.

Solutio. i.

Solutio. i. n. a.

Solutio. i. t. o.

tempus accipit totum suum esse geodit; hinc enim,
me colligi debet aliquid instans ante certam ulla tempus
prem esse dandam in q^a res ab eterno creata sunt
esse potuerunt. Et sic sequitur. Si deus aliquid ab eterno
creasset necesse est q^d liberit illud creasset q^d sequent
est impossibile. Maior est si deus se illud potuisset n^o
creare ut potuisset an^o ut post ut deus crearet. No
ante q^a an^o crearetur ab eterno nulla pot^o esse durans: n^o
post q^a ad p^oteritum reuocandi nulla datur pot^o neg^o
n^o et dum crearet q^a tunc res creata iam est, nec
ante q^a est necesse est: q^d a^o libero creasset deus
si ab eterno creasset. Et sic per eadem Maior q^a
ut ea durans in q^a deus potuisset n^o creare est
admittit ipsa ut respondet vera durans dimissi-
li ut ut respondet in dimissibili, n^o ut respondet
indivisi q^a ut sic daretur admittit in huius n^o ut
divisa: q^a ut ea est finita ut infinita n^o finita
t^o q^a dicitur principium atq^{ue} ita admittit nihil
habere; h^o et q^a in p^ote dimidia q^d e^o necesse
nos n^o potuisset n^o creare cu^m in priori p^ote iam
creasset de ad p^oteritum n^o sit pot^o: nec tenet
infinita q^a in q^olibet posteriori eiq^{ue} durans p^ote
n^o potuisset n^o creare q^odem in alio priori ea
creasset q^d si q^d ab eterno deus produxisset

necesse est libere dicitur. Sed de hoc potius deum non esse
 ore deo creatat ad id quod obijciat dicendum id quod
 est quodammodo necesse esse non sicut sed ex hoc potius
 quatenus nimirum supponit esse quod necessitas non est abso-
 luta sine consequentibus ut loquitur sed elega tunc.
 Ad alterum respondet in primis ea durasem esse
 admitte, in se spectatam non ut sit aut illi ma-
 ximam tunc durasem respondet: etenim in ipso in-
 dividuo admittit puncto quod deus eam creasset
 potuisset non creare quodammodo & nec in instanti tunc
 quod quodammodo noluit sicut nolle potius si placeat
 non quodammodo in sensu composito & si ponamus non iam
 nolle sed in sensu diviso & spectata voluntate
 facta se. > obijciat si quod ab alio potuisset crea-
 ri ab alio quod potuisset annihilari quod sequitur est absurdum
 deo quod potius Maior quia inter eadem esse non potest
 non creatio ita & annihilatio nichilum cogit in finem.
 Accedit hinc tandem auctoritas SS. patrum & gratia.
 in se latinorum quod gratia Averrois Averrois
 Verbum divinum esse creaturam hoc non philosophabantur
 Nulla creatura est coeterna suo creatori at ex sacris
 literis certissime constat verbum esse coeternum deo quod
 non est creatura quod Augustinus parum rotundus dicit

Responso 278.

Solutio 278.

Solutio 279.

279.

279.

olano

unde et si creatura deo coaeterna esse potest. Sed
non eadem esse rem creatio et annihilationis. Et
non impossibile est ut aliquid in nihilum redigatur, quod prius esse
non habuerit: ex quo sequitur si quod ab eterno annihilatum
fuisse, illud ante omnem eternitatem esse subsistere, ita
fuisse ab eterno in nihilum redactum & non fuisse. Ad 55.

Secundum
13. quodammodo

patet immutabilitatem quae attenditur de deo per illos quodlibet
creantes eo modo ut uere ac recte facta est a deo
non autem ut ab eo fieri absolute potuit; & quoniam tunc
nemo facerem litteram quodammodo creaturas deo
esse factas ideo trahi debent eam creatio et fieri quodlibet
creandi uere seu creature de uere facta uere
dari potest. Hinc de Augustinus in libro de Felicitate
Animum: Creatura est nihil ex eo quod secundum est ut aliis
non fuit corruptibilis uere quatenus in se est dependentis
Dei uoluntate facta facta. Xetomias in quodam
55 patet ex suppositione ab Aristo gestis de usurpata
recte concludunt creatura esse non potest ab a Deo; pone
bat - non Aristo creatura est id quod prius non erat de per
uoluntate dei ex quo esse trahere debet ad esse. et quodlibet
respondet. Porro Soterius permittenda est quodlibet per
et deos sapienter adducit Gregorius et uolens tempo
coment. et scolag. disputat. 2. q. 3. punto 2do. si ut per
in hac quodammodo dependant immutabilitatem 55 Patet
absolute

Nota tunc

279.
absolute nqt sentiendū e' mundum q' ad nullā oīo rem
atq' adeo nullā creaturā potuisse ēē ab aet'no ac p'ori,
de ex'finiendū ēē sūm' impossibilitatis subēe aliquam
rōem licet ea nomīn' satis comperta videatur

Utrum 19 Motor sit Imobilis
idemq' Unus

Questio 7^a.

De Motore 19° p'ter ē disputandi nō ac met'odog
natis d' sup'nat'is; Haec t'heologica facultatis ē ^{Disputatio 2^a disputatio}
illa p'tica q' nūq' ē 2° p'ter: etenim ep'ula p'mi mo
tōis cogitō a Metaphysico petenda ē in unig 12mo
libro p'ter d' p'p' nāa atq' utitur utiq' nobilitati
nūq' p'ter. Ad n' p'ter aut utrum in hoc quo
p'ter illa solummodo d' motore 19° cogitō p'ter
1° p'ter hōi p'ter: quāvis n' n' p'ter hōi sa
en' p'ter p'ter n' p'ter hōi p'ter. Porro
quing' p'ter q' in hoc lib. 8°. De 19° Motore disputando ^{Quing' disputatio}
attigit d' p'ter p'ter n' p'ter q' sit imobilis p'ter
nūq' n' p'ter, adeoq' n' p'ter. De 19° d' 3° agens
in hac q' p'ter d' reliq's n' p'ter.
Ep'ter 1^a conclusio p'ter Motor oīo ē imobilis. Conclu' 2^a p'ter
p'ter hac n' n' p'ter n' p'ter apud p'ter

instabilitate & mutabilitate ac varietate
inconstituitudine & instabilitate quae in quibuslibet
dicitur. Itaque nec est motus generatus ulla aut altera
tione aut quodam locali motu specie illam quae
in 10 lib. 10. 10. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30.
nec praesens nec mediate nec immediate nec motus
sive nec extensus sive non undecumque est immobilis. proba-
tione non quodlibet motus ex solo motu locali extensus
atque in 10 lib. 10. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30.
nata. Explicatur in hac re necessitate nulla
moveri quod ut esse quod movetur movetur per se ut ab
alio non a se ideo quod ab alio. Minus ex parte
probat 10. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. id quod movetur necesse
est esse in potentia & cavere illa forma aut loco ad quod
movetur; Res autem quod movetur necesse est esse in actu
nihil & calefieri nisi ut re ut in actu calidum
est; atque non de potentia sibi mutuo repugnantia
in eodem facto esse potest per idem factum se totum non potest
esse factum moveri de motu 10. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30.
moveri movetur ab alio non a se dignum ut factum
reus suppositi ut factum eodem per se. Tunc hoc modo:
si esse quod movetur movetur ab alio ut illud aliud
moveri ab alio de aliud movetur ab alio, de sic

procedendo in infinitum at. p[ro]p[ter] in infinitum
 motu o[mn]i subiecto de e[st] medio tollit. p[ro]p[ter] hoc q[uo]d in
 in e[st] i[n]finito subiecto p[ro] magis moueat q[uam] reliqua
 in tex 33. asserit p[ro]p[ter] hoc ut p[ro] n[on] mouete nullu[m] motu
 sequat[ur] q[ui]nt[us] in e[st] i[n]finito p[ro] tota p[ar]te reliqua
 o[mn]i in suo motu ab illa asserentib[us] necesse e[st] q[ui]at:
 Itaq[ue] in in infinitum mouet[ur] nullu[m] p[ro] ut idem
 p[ro]p[ter] hoc ut tex 34. manifeste se[ci]t ad in se in moue
 hoc p[ro]p[ter] in infinitum motu o[mn]i e[st] medio sublatum
 in q[uo] o[mn]i d[omi]ni[an]da e[st] ad unu[m] mouent[ur] p[ro]. Hanc
 ap[er]ta[ment]em Janell[us] in e[st] i[n]finito sua quo p[ro]p[ter] hoc
 talu[m] e[st] do cap 3. hoc n[on] clarig d[omi]ni[an]da: Si in mo,
 t[ur] & mouentib[us] p[ro]cedit in in infinitum q[uo]d n[on] e[st] mouer
 p[ro] q[uo]d in in infinitum nec e[st] aliq[ui] p[ro] nec aliq[ui] ultim[us].
 Si n[on] e[st] p[ro] mouent[ur] q[uo]d 2da mouet[ur] n[on] mouent[ur] q[uo]d
 ex se p[ro]p[ter] hoc q[uo]d mouet[ur] mouet[ur] quaterq[ue]
 utq[ue] conuincit in in infinitum a mouete p[ro]: Si n[on] e[st]
 mouent[ur] p[ro] nec 2da mouet[ur] mouet[ur] q[uo]d nullu[m] in
 hoc uniuerso motu erit: s[ed] hoc e[st] falsu[m] sensu[m]
 manifeste repugnans q[uo]d falsu[m] e[st] e[st] in mouentib[us]
 & motu in in infinitum p[ro]cedi: q[uo]d o[mn]i ueniendu[m] e[st] ad
 unu[m] mouent[ur] p[ro] p[ri]mu[m]. De hoc asserit i[n]finitu[m]
 alteru[m] a e[st] i[n]finito q[uo]d se. ut o[mn]i non

Quid sit motus

moveat ut n^o moveat ab alio s^{ed} a seipso quodam
n^o t^um absurdum s^{ed} penitus refragat natura motus
s^{ed} in aliunde nimis moveandi recipiat: porro illud
per seipsum moveat ex sententia arist^otelis in 12mo Metaph.
dicitur potest esse in celo cuius ethera moveat ita ut patet
ant^{ea} est quodammodo compositum ex corpore & anima ita ut
moveat seipsum dicat quodammodo compositum ex corpore
caelesti & ethera motu. Hoc in discrimine quod
anima sit animalis forma in formam. Ethera autem
quod s^{ed} moveat t^um extrinsecum. Hoc positum
clarum est sphaeram per unam in ethera motu
n^o moveat seipsum sicut se totam s^{ed} t^um sicut per
Et n^o impossibile est ut idem moveat seipsum sicut
se totum per unam dicitur: sicut est autem movet seipsum t^um
per unam quod dicitur in per unam motum quod est corpus & in per unam
moverem quod est anima ita quodammodo celo in ethera mo
tu quod est est quodammodo dicitur per celo. Assignata est
in moveat per quod a se movet per moveat & nota de
illa per moveat quod ibidem ut movet a se ut
aliunde n^o aliunde quod est movet per quod a se: sicut
illa movet seipsum in moverem & mobilem ut n^o
si sicut quod est illa est per unam actu ut poterit
ad unum sicut: si per unam quam ibidem est illa per

monere atq; ita ut in in finit' abeund' erit ut arly
purg admittendy.

Obsequ' so Item e' ostendere seu demonstrare deū e' Obiecta pa.
ae in notoriū e' q' deū e' demonstrari n' p't q' n'q;
notoriū in e' q' hoc factis demonstratio nulla e' ut sal,
tem figurativa Maior e' clara q' p' notoriū in
ut q' e' talis a q' ois offsum n' a nullo Minor p'br
q' a deū e' p' se notū e'. q' deū neg. Min. ad probas, solutio
deū deū e' licet p' se notū sit sicut se ut docet
D. Thomas 1a pte q' 2. art. 1. e' ibidem t' deologi;
n' t' e' p' se notū sicut nos id e' nō e' ita clarum
& evidenti explorata ut s' o' p' hanc statim ab
oib' admittat hoc p' p' hō: DEVS e', q' n' d' huc
int' q' dubitavit vnum ois d' q' d' n' pauci
o' negant; hinc ad dei: d' dixit in scriptis ad
in corde suo nō e' d' q'. Et ut' clarū o' huc
p' hōi d' q' e' n' solum auditib' p' m'it' ap' h' u'
quid' p' hō: quodlibet e' ut n' e' totū e' mag' sua
ple: q' i' ut' e' nota p' se sicut nos. Sed q' e' q' d'
sit sine dicant e' p' se notū sicut, nos o' sine
nō reale demonstrari ab Acte p' motor sicut
a deologi d' q' Opt' Max' i' posteriori per
effectū ut' motum. Nō aut' ita demonstrari

ac tunc ratio verbi eē ad sodiervā vqz circulae.
 Et sic oēs isti sentiant qz mūdū in hoc suo statu
 & sicut res qzqz successivab vivit ab alio tēpo
 fuisse: qz et n̄ implicabit qz infinita monētia
 à priori pte pvenisse usqz ad nos nec ullinū qz
 iam hoc ipsa res. hora movet: qz n̄ ē opz dari
 p̄ moventi. p̄ deo arg. Mix. ad qz bāqz de nos ^{Solutio}
 iam sup̄ negare mūdū ad unitatē qad res successi
 onem hōies. Deinde et infinitis istis à pte anteri
 ori circulaibz admittit xondu n̄ fingit n̄ dno
 p̄ ratio Antea qz circūvolutioes illa ab oīaler
 mtale sibi nullo succedentes n̄ subordinat sibi
 eō nō qz caa ista n̄ qbz negat ab Antea pro,
 cessqz n̄ infinitū utqz cessat unde necesse nō ē
 ut simul p̄ uacēant: at ū monētia d qbz
 n̄ p̄ senti servus ē cessat sibi nullo subordi
 nante unde nec ita ut necesse sit oīa st actu
 existere unūqz n̄ tōmūqz p̄ a v̄rig motū gita
 ri qz clarū est fieri non p̄oe. Unde n̄ tam
 ostendit ex hoc dari moventē p̄ qz n̄ infinitū transire
 negat quā qz n̄ istis monentibz actu darentū infini
 ta simul monentia id qz minime sit in circulaibz
 infinitis una n̄ evanescente mox ē alia. Ex quo

In ipso latet apparet quo et exple transigisse
sit uo: ga cu in uoluntate infinita uel ita est
uoluntate infinita ptranscendit et: ga posteriora
uoluntate sine sint posteriora sunt rem sine sunt
nam dignitas a mouerent nec mouerent infini
tate prioru de sequent nec eest ut uirtu illa
priusquam uenisset ad ultimam mouerentia infinita
mouerentia autem explea uoluntate attingeret et transi
isset: ad eandem spatium n e in uoluntate calid
una e de uoluntate sequi alia de hoc ab omni admi
tate. Prima igitur mouerentia primi dicitur
Primo.

Uoluntate infinita
mouerentia ad ipsam
mouerentia

Ceterum in eo motu colligat p motor qui p an
idem n tm eo motu alio p absolute eo motu
in g h d r a o e a d m t a t i o e colligi potest loquendo p i s e t
in uoluntate infinita q u o n e s t a n e s t . 2 a b . n l i o e t i n u e n t i o n e m o t u
uoluntate infinita cap. p o m u l t m o t o r e p m t m e o a t e r n o
Motu — g e h u b i p o e a t y g e h u b i u o l u n t a t e
n i n g r o t e d e g e h u b i s t i t i q d o e q u o l i b e r d
a t y s i l l o d e f u n d a m e n t i s : Q u i n q u e m o u e h a b a t i
mouerentia: p u o q u o c u q m o t u i n e g g e s s o i n i n f i n i
t a m d a n n e q u a t p u e n i e n d u e s t a d u n u m u o l u n t
u l t i m a q n d e h a l i u d . E p q q u o l d u b i o s e q u e

Uoluntate infinita
mouerentia

Uoluntate

movens sui esse etiam quia si non esset ordinis aliquis non
 fuisset ut corruptio aliqua quae veniens dicitur per
 se non sequitur illud non esse movens sui: primum non dicitur
 tunc est illud quod ut genuisset ut corruptio hoc quod
 a nobis dicitur sui. Haec tunc genera verba ex quibus
 motu colligitur quod motor dicitur quodammodo quantum ad hoc
 An est in quibus quod est generanda non sit, ut sic
 videtur Sabarella; Est enim aeternitas et generata ac
 natura motoris sui sui DEI. Sed aut Sab. per motum dicitur Sab.
 absolute generata tunc quod dicitur esse per motum latere sui
 quodammodo quod consistat et formae naturalium. nam cum
 de hoc sint immobiles et non moveant, nihil obsta-
 bit quo minus sui Motores dicantur, iuxta ordinem
 efficientem moventium. Sed hoc non placet quibus
 non sic motore per sui motum non est ulla forma
 vivens aut naturalium in se esse et operari debent
 sui aliunde et a causis particularibus quod videtur
 si anima sit irrationalis. A solo autem deo si sit anima
 rationis dicitur: Quo modo ergo anima est motor sui
 in se ipsa moveat ab alia mota hoc ipso quod sui
 esse ab alio accipit ut omittat eam et esse mo-
 bilem per auctorem in moveat ad motum sui corpore,
 ut ut ex supra dicitur patet.
 Ad alterum quod attinet est etiam conclusio ex parte

Deleph.

lex 48. primus. Motor sarkag ostendit e' vmb' p' h
 10. Finita p' plura fit q' aequi' b' q' uenit' p' p' p'
 u'it' b' f'it' p' t' at' motu' b' uig' v'it' u'it' si' h' h' u'
 ad v'it' p' r' u' p' m' a' m' o' d' i' s' i' a' c' e' r' e' d' u' i' p' m' i' s' i' p' e' n'
 p' r' a' p' o' n' e' r' e' n' t' d' u' o' u' t' p' l' u' r' a' . M' i' n' o' r' p' o' r' q' a' p' h' e'
 r' a' f' i' n' t' u' t' o' i' a' q' p' r' u' i' t' p' t' e' t' a' l' t' e' r' u' u' t' n' o'
 s' i' n' o' n' i' m' p' e' d' i' t' e' s' t' v' h' u' n' q' . s' i' n' o' p' r' e' s' s' i' t' a'
 u' m' e' p' o' t' e' r' e' p' l' u' r' a' M' a' i' o' r' e' p' h' e' n' o' t' a' a' u' t'
 n' a' a' o' r' d' i' n' e' i' n' o' i' b' u' s' d' i' l' i' g' e' n' t' i' s' i' m' e' g' e' r' u' e' t' . s' e' o'
 p' o' r' e' x' p' r' i' m' u' r' i' n' h' i' s' i' n' f' e' r' i' o' r' i' b' u' s' p' r' e' e' n' o' t' u' s'
 q' u' o' r' u' m' a' l' i' q' u' i' s' f' u' e' r' u' n' t' ; c' o' n' t' i' n' u' a' t' i' o' a' u' t' q' u' o'
 p' r' i' n' c' i' p' i' u' s' q' u' o' d' a' u' t' e' s' t' i' t' a' u' t' q' u' o' d' a' u' t' f' u' e' r' u' n' t'
 a' d' c' a' q' u' o' d' p' r' e' s' e' r' u' a' t' u' r' v' i' g' i' t' a' c' a' l' i' d' a' r' e' d' u'
 c' e' n' d' a' p' r' a' i' g' n' e' q' u' o' d' e' o' m' n' i' u' m' p' r' i' n' c' i' p' i' u' m' e' s' t' d' i' s' t' i' n' c' t' u' s'
 N' e' c' e' s' s' a' r' i' o' e' s' t' d' u' e' n' t' i' s' a' d' v' i' t' u' m' p' r' i' n' c' i' p' i' u' m' n' o' n' i' l' i' b' e' t' q' u' o' d' v' i' t' o'
 p' r' i' n' c' i' p' i' u' m' m' o' t' u' m' m' o' u' e' a' t' : v' i' t' u' m' a' u' t' m' o' b' i' l' e'
 a' b' u' n' o' m' o' t' o' r' e' p' o' t' e' r' i' t' m' o' u' e' r' i' : s' e' d' e' i' : s' t' i' o' p' r' o' b' a' t'
 s' i' e' s' s' e' n' t' p' l' u' r' a' p' r' i' n' c' i' p' i' a' p' a' r' e' n' t' p' r' i' n' c' i' p' i' u' m' f' i' c' i' t'
 t' u' n' c' u' t' u' n' g' i' n' a' l' i' u' m' o' r' d' i' n' a' t' u' m' u' t' n' o' s' i' n' u' l' l' i'
 i' n' a' l' i' u' m' s' i' o' e' s' s' e' s' t' a' q' u' e' p' r' i' m' i' t' u' e' i' p' o' s' s' e' t' v' i' t'
 t' a' b' i' n' m' e' d' i' s' g' e' r' u' a' r' i' d' e' p' r' i' n' c' i' p' i' u' m' d' i' s' t' i' n' c' t' u' m' n' i'
 d' u' o' d' u' o' q' u' o' d' a' m' i' n' s' u' n' c' q' u' o' d' a' m' i' n' a' l' i' u' m' f' i' n' e' m'
 t' e' n' d' e' r' e' n' t' q' u' o' d' e' s' t' a' d' m' o' d' u' m' a' b' s' u' r' d' u' m' . s' i' n' o' s' e' s' t'
 i' n' v' i' t' u' m' r' e' f' e' r' u' n' t' c' a' s' u' s' i' b' u' s' p' r' o' o' m' n' i' u' m' e' s' t' s' u' b' i' g' .

Deleph.

procedit

Obijū 1o. Sptarum garrarum caā sū sptā agēta 284.
particularia: q̄ omnia sū caā eunt agentia omnia q̄
p̄ter ista n̄ optet ponere alia. Q̄dē sptā effectū solutio
p̄dui a sptā causis particularibz p̄ n̄ nisi in ḡnē
caā sptālaris q̄ n̄ hēri caarum ḡnē n̄ hē causis
v̄tēbz sūnt subordinata & q̄dem ita ut sū illis
effectū p̄ducere n̄ possint in q̄bz causis hoc mō
n̄ respiciat subordinatis ois ueniendū e' ad unā
1o p̄mā. Obijū 2do. Deis scripsit multa solutio
p̄ducere sū q̄ falsa e' q̄ ex: 33. dicit p̄ sptā
n̄ hē op̄ e' ponere mobile p̄petuū v̄m q̄asi:
ab uno imobili multa p̄ducere nequunt. Q̄dē q̄a solutio
n̄b miraculose ac sup̄nate sū ulla caā media
multa in ois ois sūnt sūnt sūnt motor q̄ causis n̄
diuilibz sūnt in ordine t̄ n̄ nate & nate n̄
p̄e fieri q̄ sūnt nisi mediante orbibz et motu caā
unq̄ ordinatarū ḡnē sū. Atq̄ ista p̄ sptā nate,
solum ordinatū sequens aseruit atq̄ n̄ p̄e fieri
illige nate. Sed q̄q̄ sūnt sūnt sūnt rei ne,
natez dicendū licet Deq̄ sūnt voluisse t̄ n̄
mobiliū caāz v̄tem mobilem ponere q̄ppe ḡati,
ḡat a fine usq̄ ad finem fortit & d̄p̄onit ois
suauiter. Obijū 3tio. v̄m e' p̄ncipiū n̄ri solutio

in deo aut nulli e' pprie mag' q' p' in quo nulla
 e' quantitas molis ex unq' divisione nascit mag'.
 Si dicat ee unum unitate transcendentali q' se.
 cu' ente quodlibet g'ra e'. Ita unitate transcon-
 dent dicit p'inasu' dim' sibi. l'itab' in deo aut
 nulla e' p'inasu'. *Solutio* Sed deum ee unum unita-
 te transcendente q' in ente quodlibet no' q' in illo
 pprie sit p'inasu' divisione q' p'inasu' notat
 imp'fectione; s'z q' ex p'te illi q' n' app' bene
 his n' cognoscit nisi p' modu' re' motionis u'ty
 q' neq' sit hoc neq' illud neq' in se g'lineat hoc
 aut illud q' n' sit idem ipse.

Dubitatio Dubitari solet qualesca' sint demonstratioes q' d' motor
 19 demonstrari q' fuerit mag' n' q' uerba e' d' illa q'
 ex motu pet'h. In ea naq' uerbu' e' p'p'iu' eum
 q' p' q' demonstrati' metaphysica sit. Omnis na
 u' sentit q' u'tri p'nt apud sub in l'it' d' in u'
 h'oe p'ni motoris cap' 3 de sequentib' q' apud sen-
 tentiam 12 metaph' 91. apud Jansen in i'it'
 93. *Solutio* Demonstratioe p'dicta' ex Motu petitan
 recte d'iu poe p'p'ia e' ad p'p'iu' p' h' u'ca p'act.
 q' talis e' demonstratio quale uerbu' q' in ip'ia
 affirmat s'z uerbu' sing' demonstrati' e' p'p'ia

Quid sit motus & physicus ita et per motum per illud
 in natura ad physicam finem dicitur & in eodem tempore
 per corpus naturam ut per se tangit principium
 in motu & a propria parte & physico generat.
 qd magis passivum aliquam generat eiqz causa
 spectat & eodem modo per eandem tunc unamqz
 rem per se cognoscimus in oer eiqz causam
 ad per cognoscimus ut scilicet dicitur Aristoteles: Itaque
 hoc est in modo unum illud qd per se est negare
 potest. Et eodem modo in ista demonstratio recte qd meta
 physica dicitur & ad metaphysicum finem & in
 eodem modo: Et tamen dicitur ad metaphysicum finem
 ut per se est subiectiva; motus fit
 quatenus est qd dicitur & scilicet via ad eum ad me
 taphysicum spectat; & in 11° metaphysice. Nulla
 de motu disputat per se sicut dicitur in ista ali
 ent. Quia igitur metaphysice per motum dicitur
 esse a parte sui per medium physicum per se non
 per motum ut est cor affectio corporis naturae per
 per motum ut ut ipse est in se generatissime sumpti
 per eum ut coram via quam ad per se est neg
 ualet Anteriori dicitur. Consequenter de alio in obiecto
 dicitur: dicitur eum principale subiectum metaphysice dicitur

in 11° metaphysice

in modo in meta physica

Solutio

q̄ nec dicit nec pot̄ dicitur fieri eiq̄ cognō a p̄fecto
 p̄fecto in nullo sicut p̄bet sicut in obiectum.
 Sed negat ea q̄da h̄c n̄ p̄bet a p̄fecto p̄ t̄m̄ a p̄fecto
 uerū; Et iam dicitur in libro post. dicitur illud: Nulla sicut
 p̄bet sicut obiectum uerū eē ut p̄bet a p̄fecto h̄c n̄ uerū: uerū
 n̄ ut ipsa ut alia sua p̄bet h̄c n̄ pot̄ p̄bet sicut obiectum
 p̄ in dicitur uerū eē ut p̄bet a p̄fecto h̄c n̄ uerū: uerū
 eēt Metaphysica h̄c n̄ uerū eē ut p̄bet a p̄fecto h̄c n̄ uerū: uerū
 at multo auctus n̄ p̄bet a p̄fecto h̄c n̄ uerū: uerū
 in 12 Metaph. ubi p̄bet n̄ p̄bet a p̄fecto h̄c n̄ uerū: uerū
 sine p̄bet n̄ p̄bet a p̄fecto h̄c n̄ uerū: uerū
 sicut p̄bet a p̄fecto h̄c n̄ uerū: uerū
 sicut ea. uerū q̄ dicitur uerū eē ut p̄bet a p̄fecto h̄c n̄ uerū: uerū
 q̄ dicitur uerū eē ut p̄bet a p̄fecto h̄c n̄ uerū: uerū
 p̄bet h̄c n̄ uerū: uerū

Solutio

Utrum 19 Motor sit perbetus
 Infinitus & indiminishibilis
 Quæstio 8 ua.

Infinitus e est

Infinitus e est p̄fectus durans & intensiōis sicut n̄ p̄fectus
 ut sicut p̄fectus e est q̄ dicitur p̄fectus p̄fectus p̄fectus p̄fectus
 +8 & sicut p̄fectus 19 Motor e sicut p̄fectus durans
 p̄fectus q̄ motus atq̄ p̄fectus n̄ p̄fectus nisi a motore
 p̄fectus; at motus e e atq̄ ut e in sicut libro

Conclusio p̄

et p̄fectus p̄fectus

Et in 12 postquam lex 29. ubi dicitur quod primus
 et motor est probatio hanc ad unum motus gentia
 rea e fundamentis. Actus absolute in falsa in motu
 minime fuerit ab eterno. Exprimantur tales fieri no
 pae ut motor 19 cuius natura e substantia aut e in se
 de se ipso moveret nisi consideremus illam quae e in
 potentia e ex necessitate fieri non mouetur ac mouetur
 Sa id quod ois refugnat ei cuius substantia aut e est.
 Sed dicendum est motorem in et tunc quod non mouet
 ut mouit in actu fuisse neque tunc erat necesse sequi
 effectum ut ex supradictis patet quae e causa libera
 quae mouere ut non mouere non potuit illa in ipso
 mutacione coitione sed in solo effectu. Itaque omnia
 hae potestates sic ex eodem modo ad unum motus
 in colligitur: Est ens simpliciter necesse ut dicitur in 12.
 Metaphysica lex 28. quod est ens simpliciter actum in se ipso
 quae quod e simpliciter necesse si fuit de se ipso de se ipso.
 Si non fuit non esse fuisse simpliciter necesse quandoque
 diu potest sed contingens ut aliquid limitacione ac par
 ticipacione quodam actum est. Denique id quod non est
 esse sui cuius actum e 19 motor e talis quae aliquid
 non est 19 9.
 Conclusio 2da 19 Motor est secundum actum e infinita conclusio 2da.

hae sunt
 conclusiones

virtutis & ignorantie. pterq; qd' e' con-
clusio eec & gra Averrois de superioribus philosoph
libr 10 Quia in 12to 78 & 79 sunt et in 12 Met
114 41. probat Averro p' principium e' extra mag
nitudine hae rae: Nulla virtus infinita h' magni
tudine Virtus p' principium e' infinita q' a' h' mag
nitudine. Quare quo in maiori accipiat virtute
infinita si dicat h' extensioe seu duratioe
a' p' falsa erit q' calu' h' magnitudinis d' h'
e' infinitu' durare sicut Averro q' vice e' ut p'ter
in maiori accipiat virtute infinita sicut in defi
nitione. Sed ait Jundung 12 Metaph 918 e' d' p' p'
re rae d' calu' & motore 10 licet n. calu' infi
mito h' agit in eec inferiora n' agit h'
ex se h' virtute p' motoris. Averro aut p'
maiore ita d' calu' voluit: Nulla virtus infi
ta durare ex se e' in magnitudine s' in 12 me
toris p' e' infinita ex se & ex se agit no' ita
virtus cali. sed Jundung par' q' d' con
entatori suo respondet: ita licet motus cali
sit a motore 10 tanq' a' cau' efficiente substa
tu' & esse & consequent' op'as cali n' e' a motore
10 sicut Averroem h' ea oia cali a se h' noq'
agit cali h' p' motu quod motus q' dicitur
q' dicitur

Quia in 12to
virtus a' p' h'

Definitio dicitur
h'

q̄da sit actiois celi comodis ubi & uberiorib. se
 q̄da q̄da Jūm Auerioꝝ q̄ virtz infinita durat &
 ex se agens sit in magnitudine & consequent
 Aster in sua maiori iteꝛit virtutib. in infi
 ni infinitam. Atq̄ dicunt Maiorem stellas h̄i cē
 uerari a magnitudine q̄ q̄stat maā. & in tali n
 poē eē virtute infinita: at celi virtutib. in finita
 eē in magnitudine imāte q̄ h̄uy respēsi falsi. *Respondent atq̄*
 tal ex coi p̄torem sentia celo maā, tribuente
 postea itigeh. Atq̄ respondent sensu maiori
 eē ista nulla virtz infinita et duratue p̄t eē
 in magnitudine si sit loco motua q̄a fatiga,
 reh; Ja' nō licet virtz celi sit infinita existatq̄
 in magnitudine n̄ eē tū loco motua & sic non
 fatigah. Sed isti frustra se fatigant q̄a rō *Respondent atq̄*
 stellas p̄dicta eēt solo p̄ motore ut patet ex vec,
 bis p̄tore de ex toto ip̄sig disursu quo' s̄oꝝ ḡuo
 lib. c. ull. insituit. At si tū uellet p̄bare eū
 eē extra magnitudine q̄a fatigah tunc peculi
 ure n̄ h̄t p̄bare et p̄ motore cū eōm pari
 rōe itigentis & r̄dis motorib. ḡueniat q̄ eēt
 mouent p̄ ip̄s infinita nec tū fatigant. & do
 sic p̄bat Aster in Nulla finita mouet ip̄s infinite *Respondent atq̄*

19 motor movet tpeo infinito q' n' e' finit' : la
 20' e' in hoc syllogismo Actem n' loq' de infinito
 te duravit 10 q' a' i' f' q' t' p' + 8' ostendat
 motore p' q' d' n' e' i' infinito duravit q'
 sup' r' a' u' e' n' e' t' hoc loco idem iterare p' l' e' q'
 hoc p' b' a' o' e' n' e' g' e' a' t' a' n' o' b' s' e' r' v' a' t' e' p' o' s' s' i' t'
 finit' duravit n' movet tpeo infinito. Deniq'
 Actem q' s' i' f' g' r' a' d' a' t' i' o' n' e' q' u' a' d' a' m' i' t' a' r' a' t' i' o' n' e' m'
 Si aliq' res moveret p' unum dies q' b' i' e' t' n' i' s' t' a'
 t' e' z' a' l' i' q' u' a' m' m' o' v' e' d' i' s' i' p' d' u' o' s' e' b' i' e' t' n' i' s' t' a' m' o' v' e' d' i' s'
 o' r' e' i' n' t' e' n' s' i' v' e' s' i' p' a' r' t' e' m' d' e' s' i' p' n' i' l' l' e' a' n' n' o' b' h' u' e'
 a' d' h' u' e' l' o' n' g' e' m' a' i' o' r' e' e' b' i' e' t' q' u' o' d' q' u' o' d' e' t' m' i' n'
 m' o' v' e' d' i' s' i' n' f' i' n' i' t' u' t' p' e' s' t' s' i' m' p' l' i' c' i' t' e' r' i' n' f' i' n' i' t' a'
 m' o' v' e' d' i' s' S' e' d' a' u' t' e' m' : i' t' e' r' u' m' s' u' m' p' t' u' m'
 l' e' m' a' t' p' r' o' t' p' e' m' o' v' e' t' n' e' t' i' n' r' e' c' t' e' q' u' i' d' a' m' i' d' e'
 i' n' f' i' n' i' t' a' i' l' l' a' t' n' i' s' t' a' p' o' t' e' r' e' R' e' d' e' t' h' i' c' i' n' a' u' t' e' m'
 d' a' n' i' q' u' o' s' u' p' r' a' m' a' l' e' a' p' p' l' i' c' a' b' i' l' i' t' e' r' n' i' s' t' a' a' r' g' u' m' e' n' t' a'
 l' e' r' e' d' e' e' o' q' u' o' d' i' s' e' d' e' e' o' s' e' m' o' v' e' d' i' s' n' i' s' t' a' t' e' t'
 a' t' i' t' t' i' g' i' a' i' s' e' d' e' e' o' s' e' n' o' n' h' a' b' e' t' s' i' m' o' t' o' r' e' p' o'
 q' u' o' d' h' i' c' i' n' f' i' n' i' t' u' t' p' e' o' m' o' v' e' a' t' s' u' m' p' t' u' m' a' c' t' e' m' n' o' n'
 i' n' f' i' n' i' t' a' s' i' b' i' n' i' s' t' a' t' e' m' o' v' e' d' i' s' s' i' m' p' l' i' c' i' t' e' r' d' e' i' s' s' a' c' t' i' o'
 l' i' m' i' t' a' t' a' s' t' e' t' q' u' o' d' i' t' e' m' s' i' c' i' t' e' r' r' a' t' i' o' n' a' l' i' t' e' r' p' o' s' s' i' t'
 s' i' v' i' r' t' u' s' i' n' f' i' n' i' t' a' e' s' t' i' n' m' a' g' n' i' t' u' d' i' n' e' t' u' m' m' o' v' e' r' e' t'

concedi

refertur

et per 3°

12

13

14

15

16

velocitate infinita q fieri a p. Sed qd p. p. n. e. u. u. u.
 tum et s. s. m. s. s. t. o. m. ut b. a. u. l. e. p. o. s. t. u. i. d. e. b. i. n. g. z. d. e. a. d.
 m. i. s. t. o. a. n. t. e. i. d. n. o. s. e. q. u. i. n. a. m. u. i. c. e. t. e. x. p. l. e. n. o. t. o. r. i. u. m.
 s. i. t. i. m. p. e. d. i. r. e. c. t. u. m. q. u. o. n. i. n. q. i. n. f. i. n. i. t. a. u. e. l. o. c. i. t. a. t. e.
 m. o. u. e. a. t. ; e. x. p. l. e. t. h. i. m. o. b. i. l. i. t. a. t. e. i. p. s. i. g. n. o. t. a. e. i. m. p. e. d. i.
 m. e. t. u. m. u. t. p. o. t. e. q. l. o. s. i. m. i. t. a. r. e. s. p. o. n. d. e. n. t. i. n. i. n. f. i. n. i. t. a. e. e.
 u. t. m. o. u. e. r. i. S. e. n. s. u. 12. N. e. t. a. p. t. i. q. + 1. d. i. u. t. e. t. e. x.
 p. l. e. n. o. t. o. r. i. u. m. a. p. o. t. e. m. a. i. o. r. e. u. e. l. o. c. i. t. a. t. e. m. o. u. e. r. i. c. e. l. u.
 q. u. a. m. m. o. u. e. a. t. a. q. a. b. s. o. l. u. t. e. n. o. t. a. p. o. t. e. h. y. g. i. a. m. a. b.
 u. t. p. a. s. s. a. t. u. e. r. i. t. p. q. m. o. t. o. r. t. a. n. t. a. e. n. m. a. i. o. r. i. u. e.
 l. o. c. i. t. a. t. e. c. a. l. i. u. m. m. o. u. e. r. i. I. t. a. q. i. n. S. e. n. s. u. c. o. n. s. i. d. e. r. a.
 n. o. p. o. t. e. u. e. l. o. c. i. g. m. o. u. e. r. e. ; i. n. s. e. n. s. u. d. i. u. i. s. o. p. o. t. e. m. o. u. e.
 i. d. e. q. d. i. m. m. u. t. a. b. i. l. i. t. a. t. e. s. u. a. n. o. l. u. n. t. a. t. i. b. S. i. n. t. e. r. e.
 s. p. o. n. d. e. n. t. a. d. h. o. c. : S. i. m. o. t. o. r. p. q. i. n. f. i. n. i. t. a. s. u. m. i. n.
 t. e. n. s. i. o. n. e. m. u. i. r. t. u. t. e. p. o. l. l. e. r. e. t. t. u. n. c. p. o. t. e. t. e. t. a. c. c. u. e. r. e.
 c. o. r. p. u. s. a. l. i. u. m. i. n. f. i. n. i. t. u. m. a. t. n. o. p. o. t. e. t. S. e. n. s. u. r. e. g. : M. a. i.
 q. u. a. n. t. u. m. n. i. s. s. e. q. u. a. n. t. u. m. e. x. p. l. e. p. o. t. e. t. n. o. p. o. t. e. t. i. n. i. p. s. i.
 t. f. e. l. i. c. i. t. a. t. e. x. p. l. e. r. e. i. q. a. c. o. r. p. u. s. a. l. i. u. m. e. u. n. d. e. q. u. i. n. f. i. n. i.
 t. u. m. s. u. m. o. e. m. d. i. m. e. n. s. i. o. n. e. n. o. e. s. t. c. a. p. a. c. i. t. a. t. e. M. o. t. u. s.
 i. n. c. i. r. c. u. l. a. r. i. b. O. m. n. i. u. m. z. d. e. d. i. d. e. g. u. t. m. o. t. u.
 t. e. i. n. f. i. n. i. t. u. m. e. e. t. u. t. d. i. m. e. n. s. i. o. n. e. h. o. c. i. d. e. o. e. e. t. q. i. p. s. i. g. n. o. t. a.
 p. f. e. l. i. c. i. t. a. t. e. s. u. a. a. t. d. u. r. a. t. i. o. n. e. i. n. u. i. t. e. m. n. u. l. l. i. u. m. S. e. n. s. u. p. q.
 i. p. s. i. g. n. o. t. a. n. o. e. t. a. l. i. u. m. q. d. M. a. i. o. r. p. o. t. e. t. q. a. r. e. e.
 e. s. t. i. a. c. a. u. s. a. i. b. i. p. r. o. t. e. c. t. o. r. a. t. t. o. l. u. n. t. M. i. n. o. r. p. o. t. e. t.

à fin: si qua res ita est in loco uno ut in alio n̄ est
 illa est finita quatenus ad locū sic n̄ dicitur creatura esse
 loci et finiri dicitur q̄ à finē ea est finita q̄ ita est h̄ac
 ut sit ab alia q̄cuq; distincta: Deus autē conditōe
 ē h̄ac res ut nulla sit alia s̄ à q̄cuq; distincta
 q̄ ē est finita. Quod ex hoc q̄ Deus ē una Solus
 res ab alijs ordg distincta negō rectē colligi ē
 finitae est: n̄. n̄. Distincta individua sunt in
 se creatura: Demum h̄ac res manifeste differt
 ab illo ^{numero} sub eadem spe q̄ et forma recipi
 ta in hac māa hoc loco de h̄is dicit q̄ faciunt
 rem esse finitam Angeli autē unū differt ab alio
 q̄a limitata et spem ab alio distincta at u
 deq; nō sic s̄ q̄a s̄ se abstracta ē q̄ q̄cuq; aliorū
 rōe eorūq; p̄fectōes in se ḡtinet differt ab
 illis s̄m potis alia differt ab illo q̄ppe in illa
 nulla sit distinctio. Objicit 3° Si dicitur
 nihil infinite id aliunde nobis n̄ innotescet quā
 q̄ sit & ducere infinite: ex effectib; n̄ cognoscimus de
 Deo q̄cqd; naturā cognoscimus s̄ id in 3° lib. op̄e
 s̄ est hoc esse innotescit q̄ n̄ ē nihil infinite.
 R̄ de h̄ Deī nihil p̄fectōis ab illo p̄dubitat Solus
 n̄ plene ac p̄fecte notū innotescere q̄a tota se
 ad extra effundere n̄ sit eo q̄ creatura infinite

Note

capax n̄ sit. Si q̄ aut̄ res ab effectu — infini-
 tes dei declarare p̄nt ea p̄ cad̄rib̄ n̄re ē rem ex
 nihilo p̄ducere. Deq; obiectis n̄r q̄m̄ bay efficiū
 q̄d̄q; q̄m̄. Scī aut̄ rem quāsiā v̄q; lapidem
 n̄ p̄cedere istū n̄hil maiori distā q̄ sit p̄fectio
 eisdem lapidib; q̄ ē finita. Atq; ita lapidem
 ex nihilo p̄ducere n̄ arguere nichilū infinitū.
 n̄ n̄q; ualet hoc q̄a virtus p̄ducētib; n̄ h̄ ē re
 p̄ducta a p̄māda ē s̄z ex mō q̄q; p̄ducētib;.
 Item si rem p̄ducere ex p̄tia māā arguit
 aliq; p̄fectioem educere de maiori p̄tia mai-
 rem arguet ita ut q̄m̄ eductū ē p̄tia maiorit̄as
 maior virtus requir̄t̄ q̄ p̄ducere ex nihilo argu-
 it nichilū infinitū.

*Dispositio in hanc
 et hanc p̄tē
 200 & 200*

Ex eo n̄ q̄ infinita virtute p̄ducit̄ ē p̄ motor mai-
 fese colgr̄ illū ēē Subst̄iam incorp̄orā d̄ im̄actem.
 Dispositū aut̄ p̄fectio Am̄onig ad n̄r̄m̄ caput̄ d̄
 Subst̄ia sic tr̄ ar̄ d̄m̄ uide format. Quod t̄
 infinitam n̄m̄ n̄ p̄t̄ ēē corporeā: nā ut corp̄ ē in
 finitū d̄ tale oib; certū ē n̄ d̄ari: ut finitū
 d̄ tale certū ē n̄ ēē nichilū infinitū. Nam
 imaginemur hoc corp̄ in tres p̄tes ēē dimi-
 tunc q̄o unāq; illarū beatū nichilū infini-
 tā ut finitū. It̄ infinitū ē totū tantūq; ualebit

pluri finita q̄ q̄ stat ex finitib' i' p̄su' quoq' fini-
 tum e' censendum. Alia q̄q' rōe ex principijs artū,
 ubi dōm̄ba sic ostendi p̄t. Res corporea n̄ movet
 nisi nota ut in d'ulicōe p̄ oīa patet p̄ q̄ aut mo-
 tor iam supra declaraty e' imōbile q̄ e' incorpo-
 reg & indivisū. Et p̄terea in' sit omnim' cāa
 necesse e' careat oī potia rōe: Cōp̄ aut oē rōe
 t̄t potia ut in' abiam n̄ s̄tiet corā ex eo q̄ e'
 ḡtinuū in' abiat q̄ atq' abiat p̄tes dividi p̄t.
 Demq' hoc mō p̄ motor e' s̄ntum Nobilissimū
 p̄t aut corpū nobilitier e' q̄ in' p̄ motore
 n̄bil e' q̄ nō s̄t
 in' reg ex Māa & forma cōponat ut res n̄cāa,
 les reg ex quātitatib' p̄tib' ut forma corpo-
 rea reg ex s̄tūto & aūtā q̄tū cōp̄s̄itio
 e' n̄ s̄tūgētib' reg ex ḡnē p̄p̄riū & contra,
 s̄ntē differentia reg aliunde q̄q' recipiat effi-
 cū s̄tūm n̄ t̄m' d̄m̄p̄iōis ac n̄cāa eē ex p̄tes
 s̄z erit oī ex p̄te simplicissimū & p̄fectissimū.

Num p̄ Motor libere agat
 s̄c̄m' Autem An' rōis.
 Quæstio Ultima.

Spanizah qm hoc a Tol. 8 p. 87. q. 3 & Conje. 12
 Metaph. 9. 19. & Tolety qdem existimat & probat
 multu argumts & testimonij Deum ee caas libera pte
 motu. Contrarii multu suspicab. Na si 19 motor li
 bere mouet celu. Item autem possibile e ut a motu
 cesset qndem agent liberu et se ad nihil abet p
 .n. so ambulare & no ambulare. 13. 19 motor
 seu dig n p cessare a motu cali q n e caa
 libera. Minor est qd si potest cessare cesset
 q. hoc pacto erit 19 motor in potia ab uem
 potia nullo modo p abq ptingit. Sape in 12. Met.
 aserit Ates. 2. Im si 19 motor qtingent no
 ueret potie eet ut nullu penitq motu fieret
 q n. 19 motu q e in calo supemo cessat necesse
 e oes reliquos qualescuq sint cessare cu oia pta
 deant a 10 ut hoc s no docet Ates p impotie
 e oem oia motu cessare q 19 motor n p cali
 no mouere. 3. tie aserit Ates cap. ult. Sng
 8 in libri si pting motor eet in magnitudine
 tunc moueret tantu quatum pot. 4. hoc est
 mouere naatr & recito q 19 motor Item autem
 mouet naatr & recito. 4. to Idem. p. 87. 8. Met.
 top. 16. & 12. top. 20. & 2do cali top. 17. ait:
 Calu n pte no moueri & Deu ac itigenat

Suspicat qd dicitur
 motu agere
 pta autem
 dicit 10.

q. 12. 20.

q. 12. 21.

q. 12. 22.

ee abus qd momentales nec stuo potius ut no mo,
 ueent. qd multa sese offerunt in Arte qd si p^o h^o
 nub flare udr / m motorem fuisse caas necessiam.
 Sed ex hac sentia multa sequuntur absurda & Arte
 indigna ex qd. Hoc n^o est minimum qd deo fuisse
 tm qm potisset. Hoc n^o est dicit ad oia qd fecerit
 finita sint & nuro & pfectione. Quod uolent
 alq respondere exo multa inde sequuntur absurda
 n^o tm e^o necesse ut et illis Artes cogitarit p qua
 absurda & ridicula udr tanto qd p^o h^o indignum. *In gratia sentiam
 multa ite de pte esse*
 In contrarium qd alia eiq deq Artes loca & testimonia
 na qd attendenda sunt fructuosa p^o h^o ipso solida
 ora attendenda v.g. qd ipse docet in cap. vlt.
 p^o uider: et submisit qd ingentibus & m^o h^o
 et casu & fortuna de libertate n^o p^o h^o d^o
 tingentia eorum et virtute & nuro in et sic
 ex qd clarissime p^o h^o n^o motore ipso
 ee caas liberari. Na qd top. c. 5 ait: Deum
 & hoer multa p^o h^o qd n^o fauant deinde 10 et 15.
 c. 8 ait: illor deo ee clarissimos qd st. sapientes
 qd eorum ducem sequuntur: Hoer aut qd ingent
 st. sapientes qd ingent qd ac liberu d^o h^o eorib
 sequuntur qd p^o h^o eorib gubernat & admi,
 nistrat hac inferiora qd e^o caas libera Ans paret

quia scilicet actum per motor obbet sit causa realis anima de se,
 ut aduenientibus ut ex libere anima quod sit sine sepe
 creat sine alio non perducit ad libere perducit illa
 per sepe quia per noster actus necessitate tribuere
 1. motori ne ex non mouente fieret mouens ut
 contra quod si actus quod ex non perducit potest
 fieri perducens de inueniunt esse quod cogitur
 illud hoc ratione esse liberum. Dices illud mutari si
 ex potentia quod in actu de gratia quod ita quod dem. *Respondeo.*
 sibi imaginari esse actum de motu de motore
 loquentem: Verum quod aliquid sibi motoribus
 rationes quod perducit non determinat esse per
 tamen quo minus assereret eum ex non auante
 cum se: aliquid magis est fieri amantem in idem
 ille bonus sit ac sapienter ad se quod non amicos ami
 cum de est quod. Amicitiam non in deus de
 miser esse docet quod us est. ex. Et si per motor
 quod ex non amate sit amantem non mutatur de potentia
 in actu scilicet actum nec in motu quod ex non mo
 uente sit mouens et potentia in actu mutatur.
 Etiam nulla penitus mutatio accidit in ipso per
 motore sine amet sine non amet sine mo
 ueat sine non moueat sed omnis mutatio est in
 obiecto seu mobili. Declaratur modo aliquid ex ipso

Sicut Anb. qd si rex n. ageret ex necessitate ageret ex
 contingente s. hoc qd ab ipso q. sicut Minor qd coho
 gra. mutabilitate & nigritate importat qd a naa
 divina qd longitudo abest. Confirmat qd ego,
 qd rex sicut necesse fuit qd qd mult. necesse mult.
 sicut qd leges qd n. nung. dei voluntas qd dicitur
 una eademq. res e. in e. sicut divina in qua nulla
 qd s. mutas aut varietat. cadere pt. Accedit
 sicut qd arts. n. tenor quo rex efficitur extra legem
 sicut mult. e. qd sicut divina qd in a. deo abest
 negat necesse oio erit velle deo alia a se s. sicut qd.
 Sicut neg. Anb. Ad unig. p. s. sicut deo rex solutio.
 necesse neg. contingit s. libere agere, qd nung.
 agendi necesse in. ut nung. reliquorum ex necessitate
 qd deo qd nam accipit ex contingit ut possibilitate
 alio se sicut qd res quas agit ac s. dicit. Ad
 qd firmat deo tam illud qd qd voluntate divina
 si in se e. qd ad sua sicut qd sicut necesse deo
 qd venire ut argtm. qd claudit, si n. sicut sicut
 respectu qd sibi nung. ad creaturas sic di
 vina sicut necesse, ad illas sicut sicut sicut
 re voluntate n. ides, qd rex negt. sicut suam
 comprehendere nisi cognoscat oia qd ea s. sicut

atq; adeo creaturas oēs: vel aliis ex Deo
1^a pte q. 19. art. 3. de alibi q. cognō facti in eis
q. long. in cognō facti in eis volūtio aut q. long.
It. in se ipso q. in oia q. in Deo. It. necō expectat
n. aut puit It. in se ipso legē Deū n. necō nolle
q. unq. nult quātūmūt necō fiat q. unq. sūt. Ad id
q. 3° loco adiungēbāt dicendū ē in idē art. q. uo
Deo aliqd. extra se agere nult ēē q. dem. It. necō
divinā si q. ad suā substantiā d. id q. absolutū n. necō
ē q. factū q. modo negari Deo nullo mō p. It.
nō p. p. q. in respectu ad creaturā quē notat nec
p. factū ēē nec. in respectu; et ut Deo ex nō
tū libertate q. uenit ita diuino art. n. necō nō
necō p. p. Ad ea nō q. supra p. p. It. ad opem
dem. It. nō p. motu in agente libertate, ad emise
sunt & alia p. p. p. p. admodū ac solide
respondet. Vol. q. It. citata. Et h. de h. h.
p. p. p. p. ad laudem & gloriā Dei. p. p.
Max: B. Mariae Virg: SS. patrum Bernardi, Roberti,
Benedicti; Sancti item Thomae Aquinatis & Calba,
rinae ad vtilitatem demum totiq. Ecclē
Sanctae.

A. Soling. 40 1. 5. 9. 6. primodie Aprilis.

295